

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 3. V Celovcu 15. marca 1883. XXXII. tečaj.

Pridiga za Veliki petek.

(Žalosten del svetega roženkranca; gov. J. Š.)

„Zavoljo naših hudobij je ranjen bil in razbit za naših grehov del.“

(Izaija 53, 5.)

V v o d.

Kako milo in otožno je danes na tem sv. kraju. Poglej na desno ali na levo, nič veselega ne zagledaš. Oltarji razgurnjeni, večna luč ugasnjena, okna temno preprežena, duhovščina v črnej opravi in le tužne pesmi se razlegajo po cerkvi. — Tudi vas, preljubi! danes ni zvonov prijazni glas tu sem privabil, temuč le derdravnic čudno ropotanje. Tudi v vašem obličji nobenega veselja ne zagledam. Vaša serca so pobita, in milo pogledujete zdaj na križ tu sem, zdaj na mene, kakor bi od mene pričakovali tolaživne besede. — Marsikterikrat črez leto smo se bili že tukaj zbrali, obhajati kako veselo praznovanje; danes pa je, kakor bi nam bila nemila smert hišnega gospodarja na pare položila, ali kakor ko bi bila cerkev svojega ženina zgubila! — In taka je: umerl je ženin sv. cerkve; umerl Jezus, božji Sin in naš Gospod; in žalostni in objokani pogledujemo na križ, na katerem razpet visi, ter svoje življenje daruje, da bi mi živeli. — In jes naj bi vas zdaj tolažil v vašej žalosti? S čim bi vas tolažil? Ne vem boljšega tolažila od molitve: molitev je najpripravnejši pripomoček, serce ohladiti, ki se v žalosti topi; in zraven tega je molitev pri merličih pervo, poglavitno opravilo! Toda Zveličar, ki zdaj spet v svojem veličastvu na božjej desnici sedi, in mi tu na zemlji le spomin njegove smerti

obhajamo, naših molitev ne potrebuje. Tedaj bomo za se molili, ter Križanega prosili, naj bi njegovo bitko terpljenje in grenka smert nam vsem v prid bila, ter v zveličanje zaleгла. Ktero molitev pa bomo skupaj molili? Ne vem lepše, ter današnjemu dnevu primernejše od žalostnega dela sv. rožnikranca, ki ga v tem svetem času tudi doma pogostoma molite. Vendar vam pa kar naprej povem, da ne bomo sv. rožnikranca tukaj tako molili, kakor ga doma sami med seboj molite, ampak bomo le sv. skrivnosti premišljevali, ki jih sv. roženkranca žalostni del v sebi hrani. Saj je premišljevanje tudi molitev.

Preden pa začnem, družega ne želim, kakor da bi bilo to naše današnje premišljevanje križanemu Zveličarju v vredno počesčenje, nam pa v prid in večno življenje!

Razlaga.

Imenitno Jeruzalemsko mesto je bilo z veličastnim tempeljnomo vred do tal poderto in razsuto, kakor mu je bil Jezus napovedal, ter se milo razjokal nad nesrečnim mestom, ki časa svojega obiskovanja ni spoznalo ter je Kristusa, svojega Odrešenika, zaverгло in križalo. Na grobljah nekdanjega mesta pa je drugo mesto izrastlo, ki se mu sicer tudi Jeruzalem pravi, dasiravno še senca ni nekdanjega veličastnega Jeruzalema. Akoravno pa novi Jeruzalem ni tako mogočen in veličasten, kot je stari Jeruzalem bil, vendar le leto za letom veliko kristjanov iz vseh krajev sveta kje potuje in roma. In vem, da tudi med vami nikogar ni, ki bi si ne želel, videti svete kraje, v katerih je naš Zveličar nekdanj živel in učil, terpel in svojo kri prelil! In kedar romar na goro priroma, s ktere pervikrat zagleda čudno mesto in svete kraje, ga razni občutljivi sprehajajo, občutljivi radosti in milobe, občutljivi veselja in žalosti, ki se mu eden za drugim po sercu podé in se mu obilne solze vtrinjajo iz oči. In mu je, kakor ko bi bil tukaj le njegov pravi dom in njegova draga domovina, ali kakor bi zdaj še le prišel iz tujih krajev v svojo ljubo domačijo. In še clo Jud to mesto spoštuje, dasiravno iz družih vzrokov kot kristjan, in ako le more, se tudi iz daljnih krajev kje poda, da bi ondi prebival, ondi umerl, bil ondi pokopan!

1. Ko bi bil ti, moj kristjan! pred osemnajst sto in nekoliko leti v tisto mesto priromal, in se na večerani večer črez potok Cedron podal in stopil na bližnjo goro z oljkami zaraščeno, ter šel na vert ki se mu Getzemane pravi, čuj, kaj bi bil videl?! — Tiha noč je bila. Bleda luna jasnomila je na nebu sijala, nad njo so prijazno zvezde lepo migljale. Oljkina drevesa so senco po vertu na dolgo raztegovala, in v daljavi se je Kalvarska gora razločila. Že so počivale vse stvari blizo in dalječ in sladek mir se je po deželi vlegel krog in krog. Ali čuj! — ihtenje in stok! Kaj si pomeni? in od kod si pride? Glej, tam na zemlji medli nekdo v silnih te-

žavah in neznanih britkostih. Glavo do tal priklonjeno zdihuje in moli, in zopet moli in tretje moli in prosi rekoč: „Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih terpljenja od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja se zgodi!“ Ali britkosti ga le hujše nahajajo, težave silnejše postajajo, dokler mu pota iz telesa ne izženo. Pa kakošen pot poti? Poslušaj in ostermi! Kervavi pot mu vdari iz telesa, in kaplja na zemljo! — In ko bi bil tiste tri može, ki so tiho in molčé za lučaj od tam ležali, poprašal, kdo je tisti, ki v tolikih težavah in britkostih na zemlji zdihuje in moli, bi ti bili povedali, ter rekli: „Je sin živega Boga, ki je nase vzel grehe vsega sveta!“ Glej, ljubi kristjan! kaj je Zveličar že na oljskej gori za nas prestal. To si k sercu vzemi, kedar moliš v sv. roženkrancu prvo skrivnost, ter praviš:

Jezus, ki je za nas kervavi pot potil!

2. In ko bi bil šel v jutro drugega dne, čigar spomin ravno danes obhajamo, z brezštevilnim ljudstvom vred pred Pilatovo hišo, bi bil v preddvor stopivši zagledal ravno tistega moža, ki je sinoč na oljskej gori kervavi pot potil, zdaj razgalenega na steber privezanega, neusmiljeno tepenega. Tepli pa so ga z usnjatimi jermenci, in na slehernem jermencu je bila privezana bodeča železna bunčica. In pri vsakem mahljeji se je vlila kri, rudeča kri iz skleče rane, ter tekla na zemljo. In dasiravno je bil razbit že po vsem životu, ter razpraskan kot z železnimi grebeni, le še ne nehajo biti in mahati, dokler ne sežejo do kit in do belih kosti. Bičanje namreč je bilo tako strašno in neznano, da so marsikteremu pri tem nečloveškem tepenji clo trebuh prebili, in so se mu čeva zmotala na zemljo, in je že med bičanjem svojo dušo izdihnil, in od stebra odvezan se je mertev zvernil v svojo lastno kri, ki je v potokih stala, pod njegovimi nogami. In ko bi bil zdaj vojščake poprašal, zakaj da z nesrečnim možem tako neusmiljeno ravnajo, s čim se je tako hudo zadolžil in kaj je hudega storil, bi ti ne bil mogel nobeden nič drugega odgovoriti, kakor: „Ne vem ničesar!“ Ali prerok Izaija je to že veliko poprej na znanje dal, ter prerokoval: „Za naših grehov del je ranjen bil, ter razbit zavoljo naših hudobij; zavoljo našega zveličanja je terpel, ter ranjen bil, da bi mi živeli.“ (Izaija 53, 5. I. Kor. 15, 3.) O kako velika si mora pač biti ljubezen Jezusova do nas revnih grešnih sirot, ki je toliko terpljenje radovoljno prevzel, da bi nas odrešil in otel. To Kristusovo nezmerno ljubezen premišlujmo, kedar molimo v sv. roženkrancu drugo skrivnost rekoč:

Jezus, ki je za nas kervavo bičanje bil!

3. Ljudje v jutrovih deželah (sosebno Arabljani) konje neizrečeno radi imajo. Jih božajo in gladijo, se ž njimi pogovarjajo in pomenkujejo, kakor ko bi jih konji razumeli, in jim strežejo, kakorkoli le morejo. Silno ljut in jezen bi mogel biti, da bo konja vdaril. Kedar pa se takemu človeku prehuda jeza v sercu vname, jeza, ktera več mere ne pozna, in pameti nič več ne posluša, ti konja

ne bo več tepel in suval, temuč le v gobec plunil. Hujšega, meni, mu ne more storiti! Če so pa že pri neumnej živini najhujše zaničevanje z zaplivanjem na znanje dajali, kaj še le pri človeku! Komu v obraz pluvati je bilo tedaj neznano razžaljenje in neizrečeno osramotenje! — In zdaj obrni še enkrat svoje oči na tistega moža, ki ga danes v mislih imamo, ki sedi ves raztepen in razbit sred sirovih, neusmiljenih vojščakov (sodnih hlapcev) ki ga s pestmi bijejo, zasramujejo, ter mu plujejo v njegovo sveto obličje. In da bi ga še le bolj zaničevali in terpinčili, mu iz bodečega ternja krono spletó, potisnejo na blago glavo, ter s palicami na-njo mahajo, da se mu bodeče ternje globoko zapiči v glavo, in se mu rudeča kri eurkoma po obličji pcedi! — In zdaj te vprašam, kristjan preljubi! ali veš, kdo je ta mož? Sedel je poprej gori v nebesih v neznanim veličastvu in neizrekljivej lepoti, in najčastitljivejši duhovi so se mu vklanjali, mu stregli in ga molili. Sam božji Sin je, in Bog in kralj sveta! Zdaj pa je tu dole na zemlji kakor v peklju, v peklenskem zasramovanju v peklenskih bolečinah, med peklenskimi zaverženimi ljudmi! Le dihne naj, in po njih je; pocepali bi na tla ali hromi ali clo mertvi, ali pa bi se zemlja odperla, ter jih žive požerla, kakor nekda o Mojzesovem času Koreta, Datana in Abirona in vso njih druhal, ki je Boga razžalila, svojega Gospoda. Toda tega ne stori, temuč voljno poterpi, terpi molčé kot krotka ovca v mesnico peljana terpi pohlevno in vdano, ker je Jezus, ki je za nas s ternjem venčan bil, kar vsikdar hvaležno premišljujmo, kedar primolimo v sv. rožnikrancu do tretje skrivnosti:

Jezus, ki je za nas s ternjem kronan bil!

4. Odpusti mi, o Gospod! ako te še enkrat stvari primerim, ki je nižje od človeka! Saj veš da nič hudega ne mislim! — Kedar lončarja zagledaš, ki na revnem kljusetu lonce prenaša, in ubogo kljuse se mu sred ceste zgrudi in zverne na zemljo, ter izstradano in pregnano spred silne slabosti več ne more vstati, in plaho in stermo krog sebe zeva; kaj ne, moj kristjan! da se ti revna stvar smili, in si misliš, ter sam pri sebi praviš: Uboga žival. „Saj si mora revše le vendar bolečine čutiti, če tudi pameti nima!“

Obrnimo pa zdaj spet drugam svoj pogled. Bilo je petek zjutraj. Ljudi se je vse terlo po Jeruzalemskem mestu. Po ulicah pa so moža peljali vsega opluvanega, otolčenega in kervavega. In kjer kervi ni bilo, je bil silno bled. In na ožuljenih kervavih ramah je velik težek hlod prenašal, prenašal velik težek križ. Oj kako težko ga nosi, nezmerne bolečine terpi; vendar se le sili, dalej priti, akoravno zaznamova sleherno stopinjo z lastno kervjo. Zdaj pa se pot navkreber zavije. Bolečine so silnejše, težave obilnejše, slabost le večja prihaja; ne more več dalje. Na tla se zgrudi pod težkim križem, in težki križ se na-nj podre. Kaj ne, moj kristjan! ko bi bil vse čisto odpustil, ter imel usmiljenje ž njim; in ne mogel bi gledati tolikega terpinčenja, ko bi terpinčenec tudi sirovi Turk ali gol

nevernik bil. Kako pa bi te še le v serce zapeklo, ko bi o tem hipu spoznal, da je mož, s katerim tako neusmiljeno in nečloveško ravmajo, tvoj duhovni pastir, spovednik ali tvoj lastni oče! — In glej, ljuba duša! ož, ki je vse to terpel, ni bil tvoj sovražnik, ne tujec; ni bil tvoj duhovni oskerbnik ali tvoj oče (še vse več ti je!); — bil je kralj, od vekomaj vaje najobilnejšega zveličanja; bil je človek, ki nikdar nikomur na zemlji nič žalega ni storil; bil je sam božji Sin, ki te še vse bolj ljubi, kakor najboljši oče svojega otroka ljubiti zamore, in komu je tvoje zveličanje bolj pri sercu, kakor najboljšemu duhovnemu pastirju na zemlji, bil je Jezus, naš Zveličar, kateri je iz ljubezni do nas težek križ prenašal. Na vse to se spomnimo, kedar molimo v svetem roženkrancu četero skrivnost: Jezus, ki je za nas težek križ nosil!

5. Ko bi ti, prelubi kristjan! v kako hišo pridši človeka zagledal za mizo sedečega, ki ima obedve roke na mizo stegnjene, in ko bližej stopivši pogledaš, od kod toliko kervi, ki se črez mizo curkoma na tla cedi, videl bi, da ima nesrečni mož obedve roki z debelimi žebli na mizo zažebljani, kaj ne da bi osupnjen zastermel, ter se prestrašen groze stresel. In ko bi bil mož tudi največi hudodelnik in najsilnejši tolovaj, bi se ti le vendar preveč in prehudo zdelo, z živim človekom tako neusmiljeno ravnati. Kaj menite, kako pa bi še le njegovej lastnej materi pri sercu bilo, ko bi ga v hišo stopivša nenadoma v takem strašnem stanu zagledala? In kakošni občutljej bi njega sprehajali, ko bi v tolikih grozopolnih mukah naenkrat svojo ljubljeno mater zagledal?

Neki petek, bil je ravno današnji dan, pred poldnem so moža na morišče prignali, ki je na gori tik Jeruzalemskega mesta ležalo. Težek križ si je moral sam nositi. Pridši na goro zvernejo križ na zemljo. Obleka se je bila nesrečnemu možu na brezštevilne rane prisušila. Neusmiljeno mu zdaj obleko raz života potegnajo, ter šumeče in pekleče rane iz nova oderó, da je stal ves gol in nag in v ranah od nog do glave pred brezštevilno množico kervižejnega ljudstva. Zdaj ga rabeljni zgrabijo, ter veržejo na križ, mu stegnajo roke in noge, da vse poka in krešči in jih zvežejo z vervmi. Na to sežejo po debelih žeblih, ter mu jih s težkimi kladvi skoz roke in noge, skoz kite (žile) in kosti v les zapodé, da se mu vroča kri iz širokih ran curkoma vlije. In kedar so žebli že terdno deržali, prejenjali so z vervmi, ter jih odvozlati. Na to so križ kviško postavili, in v zemljo zabili, in težo celega života križanega nosijo zdaj zažebljane roke in noge. In tako tedaj visi med nebom in zemljo revnejši od červiča v prahu. Červič, kedar ga neprevidoma pohodiš, se ti vsaj izviija in izmotava spod nog; križani pa se v svojih nepopisljivih bolečinah in grozopolnih mukah ne sme ganiti, ne premakniti, scer se mu žebli še globokejši v rane vjedo. Svet ga je zapustil, mu vzel zadnjo oblačilo, s katerim bi se golega pokrtil; mu v neznanaj žeji tudi kapljice merzle vode ne privošči in

namesto usmiljenja mu v smertnih težavah le zaničevanje daje, in ga v poslednjih pojemkih z zasramovanjem osiplje. In kakor bi bil sred pekla, ga je tudi notranje tolažilo zapustilo, ter zginilo iz njega. V nepopisljivem dušnem in telesnem terpljenji odpre tedaj svoja usta in se milo potoži, ter zdihne: „Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?“ Zares so se tukaj spolnile le prenatanko prerokove besede, ki ga v duhu tako le govorečega vpelje: „O vi vsi, ki tu po poti memo greste; postojte in pogledjte, ali je bolečina enaka mojej bolečini.“ (Thren. 1, 12.) Glej tedaj, moj ljubi kristjan! kaj je Kristus terpel, da bi nas odrešil, preden je nagnil svojo sv. glavo in dušo spustil! To premišluj, kedar moliš sv. roženkranca peto skrivnost:

Jezus, ki je za nas na sv. križu umerl!

Sklep.

Tako tedaj smo danes pregledali svete skrivnosti, iz katerih je žalosten del sv. roženkranca sestavljen. Pet jih je, in so ko petere rudeče vertnice vpletene v primerno število Očenašev in Češčenasmarij. Rudeče so cvetlice, ker je sleherna opisana z rudečo kervjo, ki jo je usmiljeni Jezus prelival za nas, prelival, kedar je kervavi pot potil; prelival, kedar je kervavo bičan bil; prelival, kedar je s ternjem venčan bil, prelival, ko je težki križ prenašal; prelival, kedar je na sv. križu umiral. — Velikokrat, vem, ste že to lepo molitev molili; ali ste si pa pri tem sv. skrivnosti, ki jih v sebi hrani, vselej tako k sercu gnali, kakor smo jih danes premišljevali, ne vem. Blagor vam, ako ste to storili! Ako bi pa tega storili ne bili, storite vsaj posihmalo. Premišljevanje sv. Jezusovega terpljenja bo vsakteremu v velik prid zaleгло, ter ga varovalo pred hudim, ga k dobremu napeljevalo, in ga na vedno višjo stopinjo kersčanske popolnosti povzdigovalo, ter mu vero množilo, ga v upanji uterdovalo, in podžigalo k vedno večji ljubezni, dokler ne pride preblazeni dan, o katerem bo tudi on svojo glavo nagnil, izročil svojo dušico v roke nebeškega Očeta in se za zmerom s Kristusom sklenil brez strahu, se kdaj več ločiti! Amen.

Pridiga na Velikonočno nedeljo.

(Vstajenje Kristusovo podlaga naše vere.; gov. M. T.)

„Ako Kristus ni vstal, je prazna vaša vera.“
(I. Kor. 15, 14.)

V v o d.

Kakor je pri sercu popotniku, kedar pride iz neprijazne žlebine na lepo ravan in solnčno svetlobo, tako je danes nam, ki smo z zoro današnjega dne prestopili iz velikega tedna. Nekdaj so imenovali in Nemci še sedaj imenujejo nedeljo solnčni dan. Takega solnčnega dne pa že ni bilo od danes tedna, in kjer ni solнца, tam ni svetlobe, ni veselja. Črni oblaki terpljenja so prevlekli „Solnce pravice, ki so se veliki petek v grozovito, natorno tamo zgostili. Kervavo rudeče je na večer tega dneva zadnji solnčni svit obžaril verbove Jeruzalemskega zidovja in višine strahotne Kalvarije. Hudobija je bila dopolnjena, divjanje beričev in vojščakov je zrohnelo. Mervtaška tihota je nastala po Kalvariji in molče se je množica razšla. Le trije križi so še stali, oznanovaje, kaj se je bilo tukaj godilo. Vse tiho in mirno je bilo črez saboto po ulicah bogomorivnega mesta. Plahoba se je polastila velikega svetovavstva, strah se polastil učencev, in „solnce pravičnosti“ se je skrilo v grozo groba in noči. — Danes pa so vsi ti oblaki prepodeni, in „solnce pravice“ je zopet posijalo v čarobni, nikdar ne lepši krasoti. Zato sv. Gregorij današnji praznik „Solnce vseh dni“ imenuje, in to po pravici. Zakaj s tem praznikom je perva polovica, stara zaveza, končana in odrešenje je dopolnjeno, in z njim se prične druga polovica, t. j.: nova zaveza, časi kerščanstva. To je obširni pomen današnjega praznika, segajoč v zgodovino vsega sveta, to pomen Kristusovega vstajenja od mrtvih. Pri tem pomenu se hočemo še mi danes nekoliko pomuditi. Vstajenje Kristusovo namreč je podlaga vse naše vere; zakaj, „ako Kristus ni vstal, piše apostelj, je prazna vaša vera in prazno naše pridigovanje.“ Ker je pa Kristus vstal, smemo te besede obrniti, mora biti naša vera resnična. Zato vam bom pokazal, kako Kristusovo vstajenje našo vero 1. uterjuje, jo 2. ohranjuje in 3. doveršuje.

Imenitno je to premišljevanje, zatorej dobro poslušajte!

Razlaga.

1. Majhen je sad bil, ki ga je Kristusov trud z njegovo smertjo obrodil; velikansk pa je bil sad, ki ga je imel trud njegovih aposteljnov. Ako to premislimo, moramo spoznati, da je še le vsta-

jenje Kristusovo postalo trdna podlaga nove vere. Kristus je brez števila velikrat učil in brez števila veliko čudežev storil; ali na vse to se jih je le malo spreobrnilo. Večina njegovih poslušalcev je nad čudeži le stermela, ali pa ga zavoljo njih še bolj sovražila. Še mala truma njegovih učencev je bila tako slaboverna, da je Kristus njih kasno razumnost večkrat grajal. — Sad apostolskega truda nasproti po vstajenji Kristusovem kako velik je bil! Ko oznanujejo Kristusa križanega in od smerti vstalega, se jih berž na tavžente spreobrne in da kerstiti. Judovska shodnica pade, neverstvo se uklone, tempeljni zapro in ogromni bog malikovavstva je veržen s svojega sedeža. Roke, še na sramotni steber križa pribite, izrujejo Libanske cedre, in prevernejo Rimski zbor in njegovo svetovalstvo. Gerški modrijani se podajo v šolo križa, šege in vnanja obnaša ljudstev se spremeni, in ves svet dobi novo podobo. In komu so aposteljni pridigovali? Ali ne svetu, ki je bil zastran vere in obnaše v največi temi? In kaj so pridigovali? Ravno nasprotno od unega, kar so do sedaj učili, verovali in delali. In kje so pridigovali? Mar ne v Jeruzalemu, v sredi med tistim ljudstvom, ki so na njih pogin prežali? v sredi med svojimi zapriseženimi sovražniki? In kdaj so pridigovali? Kaj ne, že malo dni po Kristusovi smerti, ob času, ko je bilo njegovo sramotno terpljenje še v dobrem spominu in še vsa Judeja razkačena: ob času, ko so se njegove krive priče, njegovi sodniki in rabeljni od skernobe in divjosti penili; ob času, ko je orodje njegove smerti še na gori mrtvaških glav ležalo, in se je Kalvarija od njegove kervi kadila. To so bile okoljščine, v katerih se je oznanovanje sv. vere začelo, in ves sad, ki ga je to oznanovanje obrodilo, je bilo Kristusovemu vstajenju pripisati.

Zato so si pa tudi sovražniki kerščanske vere nad vsem najbolj prizadevali, da bi vstajenje Kristusovo vtajili, in s tem podlogo naše sv. vere spodkopali. Za tega voljo so zavalili velik kamen na njegov grob, zato so grob zapečatili in varhe k njemu postavili. Zato so varhe podkupili, da naj rekó: „Ko smo mi spali, so prišli njegovi učenci in so njegovo truplo vzeli.“ Ali ta njih zvijača je bila preokorno zmišljena, da bi se jej bila mogla vera dati, ker nobeden pametni človek ne bo jemal spijočih prič v dokaz svoje resnice. Da je Kristus resnično od smerti vstal, so nam priče njegovi aposteljni in učenci ravno s svojo neverjetnostjo, ker niso hotli tega poprej verjeti, dokler jih ni Kristus sam od tega večkrat in popolnoma prepričal. Zato pravi sv. evangelist Lukež: „Besede žen, ki so bile pri grobu, so se jim zdele, kakor pravljice, in jim niso hotli verjeti.“ Peter le še ni verjel, dasi je že njegov grob prazen videl, in Kristus sam je učenca, gredoča v Emavs, prav neverna našel, da, Tomaž ni poprej verjel, dokler ni svojih perstov položil v njegove rane in njegovo prebodeno stran.

Po tem takem so pa ravno nespametne zvijače in laži nje-

govih sovražnikov, kakor nevera njegovih učencev, dokler so bili za trdno prepričani, najbolj vterdile in uterjujejo še sedaj našo vero.

2. Kristusovo vstajenje na šo vero ohranjuje. — Ako pre-mišljujemo, kaj je pač v aposteljnih toliko gorečnost za vero vnelo? kaj je pohlevne jagnjeta na enkrat v neustrahljive leve spremenilo? Zakaj Peter, ki se je pred malo časom še deklinnega glasu bal, pred Judovskim zborom serčno odgovarja, rekoč: „Ne damo si prepovedati, da bi ne oznanovali Kristusa križanega in od smerti vstalega,“ moramo zopet reči, da je le Kristusovo vstajenje od smerti vse to storilo. Zakaj so tudi marterniki potolaženi šli v ječe, med izstradane tigre in leoparda, in na kerva morišča? Zakaj so bili tako stanovitni pri pogledu rabeljskega mučivnega orodja, pri pogledu vertečih koles in okajenih germad? Zakaj se niso tresli, kedar so divji rabeljni kervave rokave privihovali in jim z zadnjim smertnim mahljejem črez glavo žugali?

Vse to se inamo le veri v vstajenje mertvih zahvaliti. „Vstal je, je rekla sv. Marjeta oblastniku Olibriju, iz lastne moči je šel iz groba; tega se kristjani veselimo, in kličemo Aleluja!“ Tako je vstajenje Kristusovo sv. vero ohranilo, in to se je godilo, kolikor-krat se je s sv. cerkvijo prigodba na Kalvariji ponavljala. Tako so ob času cesarja Dioklecijana, kakor kdaj v Jeruzalemu mislili, da je Kristus za vselej pokopan in njegova cerkev v kervi marternikov vtopljen. Iz tega namena so cesarju celo kamen v spomin postavili z napisom: „Končevavcu kristjanskega imena!“ Ali ta kamen v spomin je bil drug grobni kamen, ki so ga na Kristusov grob zavalili in zapečatili. Zakaj ko za njim cesar Konstantin po zmagi nad Maksencijem sam sprejme kerščansko vero, je bil ta kamen odvaljen in zopet je obhajala sv. cerkev veliko nedeljo svojega vstajenja. Zopet, ko je bil v začetku tega stoletja Papež Pij VI. v ječi na Francoskem umerl, se je bralo in govorilo, da je sedaj za vselej mertvaški zvon katoliški cerkvi odklenkal, in da Kristus ne bo imel več nobenega naslednika na zemlji. Ali Pijeva ječa na Francoskem je bila Jeruzalemski grob, in že njegovega prvega naslednika Pija VII. so vsi kerščanski vladarji s slovesno procesijo na njegov sedež v Rim spremili. To je bilo jutro velike nedelje v 19. stoletji, ko se se je sveta vera zopet oživela in uterdila.

Da pa ne bomo po zgodovini zgledov iskali, pogledjmo v svoje vsakdanje življenje! Kaj namreč pri vednem prevagovanji in spremenu vseh časnih stvari terpečega duha po koncu vzderžuje? Kaj bogatina prevzetnosti in siromaka obupnosti varuje? Ali mar ne dela tega vstajenje mertvih? Glede na to spoznava bogatin svojo velikost za prazen nič, kjer bo kralj stal brez sedeža, vojskovodja brez lovorovih vencev in plemenitnik brez časti, ter vsak s svojimi dobrimi ali hudimi deli.

Nadalje, ako te božja previdnost hudo obiskuje in na kervav

križ pribija, da te bližnji mežlo tebe gredoč zasramuje, kaj drugega, kakor vstajenje ti serčnost daje, kakor poterpežljivemu Jobu, ki se je od prijatelj in od žene zasramovan tolažil, rekoč: „Jes verujem, da Zveličar moj živi, in bom sodnji dan iz zemlje vstal, in v svojem mesu gledal Boga, svojega Odrešenika.“ Tako, kakor Jobu je že marsikteremu od žalosti in skerbi pobitemu solnce velikonočnega jutra britke solze posušilo. Ako stojiš žalosten in objokan na grobu, čigar perst krije koga tvojih ljubih, ena beseda je še, ki ti upanje in tolažbo daje, in potok solz ustavlja; ta je: snidenje! In to veselo, sladko besedo zakaj jo smeš spregovoriti? Ali mar ne zato, ker je Kristus s svojim vstajenjem postal prerok vstajenja tvojega? In poslednjič kedar sam priromaš na kraj groba, ter vidiš okoli sebe strahove koščene smerti, kaj bo tlečo stenj tvoje vere ohranilo, da ti luč popolnoma ne ugasne? Ali mar ne upanje po vstajenji, ko smemo z aposteljnomo reči: „Smert, kje je tvoje želo? Pekel, kje je tvoja zmaga?“

Vidite, kristjani? tako nam vstajenje od smerti našo vero, kakor uterjuje, tako tudi ohranjuje.

3. Ono je pa tudi, ki nam sv. vero doveršuje. — Doveršena pa bo naša vera takrat, kedar se bo, česar sedaj kakor v zerkalu vidimo, v gledanje spremenilo, da ga bomo videli kakor je, z obličja v obličje. To pa bo tisti čas, kedar bomo videli Sinu človekovega priti v oblacih neba z veliko močjo in veličastvom, kar bo sodnji dan pri vstajenji mertvih, ktero vstajenje nam je ravno po Kristusovem vstajenji zagotovljeno. „Zakaj ako verujemo, piše apostelj (Tes. 4.), da je Jezus umerl in vstal; tako bo Bog tudi tiste, ki so v Jezusu zaspali, ž njim pripeljal, — in tako bomo vedno z Gospodom.“ Ali pred tem vstajenjem naših teles moramo poprej duhovno vstajenje obhajati. Ne le iz groba pregreh, ampak tudi od vsakega nagnjenja na posvetno moramo poprej vstati, in vse tiste znamenja na svoji duši imeti, ktere je imel Kristus po svojem vstajenji. Le ako to storimo, se naša vera v vstajenji doveršuje. K tej doveršitvi nas spodbada apostelj rekoč: „Bratje, postergajte stari kvas, da bote novo testo, kakor ste opresni. — Obhajajmo veliko noč, nas opominja, ne v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v opresnih kruhah čistosti in resnice.“ (I. Kor. 5, 7. 8.) Ali to opominovanje aposteljnovno je marsikje priletelo na gluhe ušesa. Tako je morda ta ali uni s Kristusom rekel: V treh dneh bom vstal,“ pa vendar svojega sklepa ni spolnil. Kdor je tedaj še med nami, da v kvasu greha velikonočne praznike obhaja, ta naj vsaj današnjega zadnjega znamenja ne prezre, kakor je prezerl in prešlišal veliko cerkvenega svarjenja v postnem času.

Poglej! sedemkrat ti je Kristus pred dvema dnevoma s križa govoril, ali njegov mili glas, glas umirajočega Odrešenika te ni ganil. Danes te spijočega grešnika v letošnjem velikonočnem času

poslednjikrat kliče veselo prepevana Aleluja; o vsaj pred njo ne uterdi svojega serca! — Drug zopet je morebiti sicer iz groba vstal. Mešnikova odveza mu je pečat odperla, in težki kamen se mu je od serca odvalil. Ali njegovo vstajenje vendar še ni popolnoma. Dasiravno ni v železne verige pregrešnih navad zakovan, je vendar še s povoji v posvetni ljubezni, poželjivosti in lakomnosti povit, Plesnjevi smrad mesenih želja mu še diši; varhi, to je: pregrešni tovarši še stojе pri grobu in ga varujejo; velikonočno solnce še megle ni prederlo; to je: neka mlačnost in polovičnost se ga še deržite. Kdor kaj takega nad sebo čuti, ta naj nikar ne čaka, da svoje duhovno vstajenje doverši. Kakor Kristus naj pusti vse platnene povoje, ki ga na greh le še kolikaj vežejo, v grobu, naj reče varhom oditi, in naj ne ostane v Jeruzalemu, temuč gre v Galilejo; to se pravi: Naj zapusti kraj svoje sramote, in gre v deželo vere, kjer naj si z bogoslužnimi deli svoje vstajenje zagotavlja. To velewa apostelj; rekoč: „Bratje! ako ste s Kristusom vred vstali, iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus sedeč na desnici božji. (Kol. 3.)

Sklep.

Kedar si pa to duhovno vstajenje zagotovimo, potem, ljubi moji! bodi tudi zanaprej še naše življenje velikemu tednu, tednu terpljenja enako. Saj vemo, da za njim bo prišla častitljiva velika noč, vesela Aleluja. Po velikem četrtku, ko bomo Gospodovo rešnje Telo zadnjikrat za popotnico prejeli, po velikem petku naše smerti in po veliki saboti našega počitka v grobu bo tudi za nas napočilo velikonočno jutro, zalo jutro našega vstajenja v novo, nebeško, večno življenje! Amen.

II. pridiga za Velikonoč.

(Procesija pri vstajenji ali Kristusova zmaga; gov. J. A.)

Zveličar naš je vstal iz groba,
Vesel prepevaj o kristjan!
Premagana je vsa hudoba,
Danes je rešenja tvojga dan
Poterta je pekla oblast;
O poj, kristjan hvaležno čast;
Aleluja, aleluja.

(Tako poje cerkev o velikonočnem času.)

V v o d.

Pozdravljeni mi bodite, ljubi moji farmani na praznik častitljivega vstajenja Gospodovega, na veselo Velikonoč, še enkrat, pozdravljeni mi bodite! Veselje berem na vaših obrazih, veselje je tudi mene pripeljalo na prižnico; kaj hočemo torej družega storiti, kakor o Gospodu se veseliti, kakor nas tudi cerkev danes k temu opominja, rekoč: Danes je dan, kterega je naredil Gospod: veselimo in radujmo se v njem! In kako bi se ne veselili; saj je Velikonoč praznik vseh praznikov, nedelja črez vse nedelje, spomin našega odrešenja, zagotovilo našega vstajenja! Vse se danes strinja, da povišuje naše veselje. Vsa narava vstaja iz zimskega spanja, ljubi tički so se že oglasili, zvonovi milo pojo, razlega se streljanje in veselo petje, cerkev oblečena v najlepših oblačilih, vi sami v najboljših oblačilih in na mizi imate boljši jedila, kakor sicer! Vse, vse se danes veseli, ali jes naj bi pa molčal! Oh tega ne, tudi jes moram govoriti, ali sam ne vem, kje bi začel in kaj da bi zbral, da bi bilo bolj veselo. Po mojih mislih je najbolj veselo in ginljivo pri vstajenji, ko Zveličarja našega, Jezusa iz groba vzdignejo ko trikrat zmiraj više in više alelujo in potem velikonočno pesem zapojó, in potem med petjem in zvenenjem Jezusa v procesiji neso po polji in zopet nazaj v cerkev.

In ravno od te procesije bi rad nekatere besede spregovoril in povedal:

Kaj pomenja procesija pri vstajenji?

Vi pa zvesto poslušajte! Pa kaj vas bom nagovarjal k pazljivosti, saj vam že na obrazu berem, da ste željni poslušati.

Ti pa o Jezus, ki si današnji dan častitljivo od smerti vstal, daj nam k temu svojo pomoč!

Razlaga.

Naš odrešenik in Zveličar je v nedeljo zgodaj od smerti vstal; nekako tri ure pred solnčnim izhodom. — Zato je tudi v nekterih

krajih procesija zjutraj. Pa to nič ne moti, da je pri nas zvečer. Pomen je ravno tisti. — Ta procesija namreč pomenja:

1. Jezusovo zmago. On je namreč s tem, da je od smerti vstal, premagal najhujši sovražnike, namreč hudiča, pekla, smert, greh. Kolikor hujši so sovražniki, toliko večji in častitljivejši je zmaga. In ti sovražniki so taki, da jih popred nobeden ni zmogel in tudi Jezus bi jih ne bil, ko bi ne bil Bog in človek skupaj. Če močni varuje svoj dvoj, varno vse, kar ima; če pa pride močnejši, mu bo pobral vse njegovo premoženje, na katero se je zanesel in bo delil njegov rop. — Jezus je oblast vzel hudiču, ki je imel smertno oblast in rešil te, ki so v sužnosti greha bili. (Heb. 2, 14—15.) Glejte te besede Jezusove so se današnji dan spolnile, ko je Jezus hudiču moč in orožje odvzel. — Vsaka zmaga pa je vesela. Večji, ko je zmaga, večji je veselje. Ko je David prišel iz vojske, so mu prišle ženske iz vseh mest nasprot s cimbali in so pele: Savelj jih je tavžent premagal, David pa 10 tavžent!

Ko je Judita Holoferna premagala se je veselilo mesto Betulija in vse Izraelsko ljudstvo. In mi bi se ne veselili, ko je naš Gospod Jezus našega največjega sovražnika hudiča premagal.

Kedar je pri Rimljanih kakošen vojvoda sovražnike premagal, je bilo v Rimskem mestu vse po konci. Prebivalci so mu šli nasprot in so mesto olepšali, kar so mogli; postavili so slavoloke, velikanske, zidane, katerih nekteri so še ohranjeni, kakor postavim Titov, ki je Jude premagal. Slavnostni vhod pa je bil tako-le: Najpopred so šli vojščaki s cesarskimi orli, ki so zmago pridobili; v sredi je bil vojskovodja, ovenčan z lavorikovim perjem ki so ga nesli ali peljali, za njim pa so šli vjeti in vklenjeni sovražniki in pa ves rop, ki je bil dobljen v vojski. Taka se še tudi dandanešnji godi, kjer kakošen kralj ali cesar zmaga. — In sedaj pogledjmo in pomislimo procesijo vstajenja. Ali ni vse ravno tako; samo še lepši in resničnejši. — Jezus je hudiča, smert in greh premagal. V znamenje te zmage se nesejo bandera pri procesiji. V sredi nesejo Jezusa samega pod podobo kruha. In vjeti gredo spredej in zadej; pa ne vklenjeni ampak prosti. Ti vjeti namreč niso sovražniki, ampak od sovražnika vklenjeni. — Ko so na Laškem nekatere naših vojakov vjeti in so pozneje naši zmagali, so naši rešili vse vjete. Taka je bila tukaj. Hudič jih je z grehom vse vjel in vjeti so čakali pred peklom. Ko je pa Jezus s svojo smertjo in vstajenjem hudiča premagal, je te vjete rešil, kakor lepo pravi pesem:

Rešil je očete, veliko časa vjete.

Tudi sedaj vsako leto pri tej procesiji gredo popred od hudiča vjeti prosti za procesijo. — Vsak, kdor greh dela, je hudičev suženj, od hudiča vjet. Vi pa ste se svojih grehov pri spovedi očistili in tako ste včeraj prosti, rešeni in tedaj veseli šli za procesijo.

Ta procesija pri vstajenji pomenja:

2. Zmago sv. cerkve. Te sovražnike, ktere je imel Jezus, ima tudi sv. cerkev, njegova namestnica. Pa kakor jih je Jezus že premagal, tako jih bo premagala tudi cerkev z njegovo pomočjo. Saj je on rekel. Zaupajte v me, ker jes sem svet premagal. Saj on sedi zdaj na desnici Očetovi; njemu je dana vsa oblast, in on kraljuje, da bo premagal vse sovražnike in svojemu nebeškemu Očetu podvergel, in on sam je dal besedo, da peklenške vrata cerkve premagale ne bodo.

Ta procesija nam je tedaj porok, da bo tudi cerkev premagala vse sovražnike. In teh je naše dni več kot popred. Nekteri komaj čakajo, da bi papež umerli, ker mislijo, da bo potem tudi cerkve konec. Pa če tudi papež umerjejo, vstal bode drugi za njim.

Ta procesija pomenja:

3. našo zmago. Je Kristus Gospod premagal, premagali bomo tudi mi, ki smo udje telesa, čegar glava je on. Tudi mi imamo ravno te sovražnike. Pa v njega zaupajmo, on je svet premagal. In kaj nam je storiti, da zmagamo, nam kaže zopet procesija. — Hočemo zmagati, vstopimo se pod bandero Jezusovo, pod bandero sv. križa; s križem je Jezus svet premagal, paradiž odperl, z njim bomo premagali tudi mi. (In hoc signo vinces. Constantin M.) Deržimo se svete vere, pa tudi težave in terpljenje z voljo nosimo in premagali bomo. Deržimo se Jezusa v sv. rešnjem Telesu, večkrat ga prejemajmo in zmagali bomo. Toraj sklenem in rečem:

Sklep.

O sreče dan, o dan veseli
Ki ga je storil nam Gospod
Da bi njemu večno hvalo peli
Odrešen je človeški rod!
Odpert stoji nam paradiž,
In vrata vanje sv. križ!
Aleluja, aleluja. Amen.

Pridiga za velikonočni ponedeljek.

(Jezus naš pomočnik ob smertni uri; gov. K. K.)

„Gospod! ostani pri nas, zakaj itd.

V v o d.

Jezus je bil od smerti vsal; toda njegovi razkropljeni učenci še niso vsi vedli, kar se je bilo zgodilo, kakor se je tudi unima dvema primerilo, ki sta po besedah danšnjega sv. evangelja v Emavs šla, v ves blizo Jeruzalema. Čuli ste, ljubi moji! kaj se je vse na tem potu godilo; kako se jima je Jezus v ptujčevi podobi pridružil, ju tolažil, od nju povabljen večerjal in se jima še le poznati dal, ko je posvečeni kruh kakor pri zadnji večerji razdelil. „Gospod, ostani itd. Tako sta ta dva učenca Jezusa prijazno silila, naj pri njima ostane. Ali tudi mi bi si imeli to vabilo k srcu vzeti! Zakaj tudi za nas se bo prej ali slej večer storil in solnce našega življenja bo za gore šlo; Bog daj, v njegovi sv. gnadi! Kdo nam bo takrat pomočnik? Kdo tolažnik v smertni sili? Ljubi Jezus, ako si ga vsi svoje žive dui za tovarša vzamemo kakor učenca v Emavs gredoča. Kako nam ljubi Jezus smert polajša, to naj bo zapopadek tega govora.

R a z l a g a.

Najdražje blago, ki ga človek ima, je življenje; rajši vse drugo, vse svoje premoženje zgubi, kakor življenje. Zatorej se bere v bukvah (Job. 2, 4.) „Kožo za kožo in vse, kar človek ima, bo dal za svoje življenje.“ Zavoljo tega je pa tudi ločitev od njega, t. j. smert tako strašna in človek pred njo trepeče. Ali ga pa ni prijatelja, ki bi nam znal smertne strahote odpraviti? Pač imamo ga; vi ga vsi poznate; usmiljeni Jezus nam ne le polajša smert, ampak nam jo še v veselje spreoberne, ako se po njegovem vodilu na smert pripravljamo.

1. Jezus je naš tolažnik v smerti že s svojim naukom, ker nas je učil drugo življenje po smerti upati, ker duša ne umerje s telesom vred, ampak pri Bogu večno živi. Zatorej opominja sv. Pavelj kristjane, da ne bi nezmerno po svojih pokojnih žalovali, kakor neverniki, kateri nimajo upanja. Mi ga pa imamo, in scer po vsej pravici ga imamo, ker smo kristjani in se nauka Jezusovega zvesto deržimo. Za nas ni smert kaka pošast, temuč le mila prijateljica, ktera nas reši vseh nadlog in nam vrata odpre k pravemu življenji, k pravi sreči. Smert nam je le angelj od Boga poslan, naj nas iz te pozemeljske ječe pelje v naš pravi dom, v hišo ne-

beško, deželo izvoljenih. Ako v Jezusa trdno verujemo, in po njegovih naukih živimo, ne bomo zavisim umerli, ampak pri Bogu večno živeli; tako nas Jezus sam zagotavlja. „Jezus je rekel: Jes sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bo živel, ako ravno umerje, in kdorkoli živi in v me veruje, ne bo umerl vekomaj.“ (Jan. 11, 25. 26.) Naj se ravno naši prijatelji in znanci okol smertne postelje jočejo, saj jih bomo drugoč videli in objeli tamkej, kjer ni več ne smerti ne ločitve. Tako je že mili Jezus svoje učence tolažil, rekoč: „V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. Ako bi tako ne bilo, bi vam bil povedal, ker grem vam mesto pripravljat. In ko odidem in vam mesto pripravim, bom spet prišel, in vas bom k sebi vzel, da bote tudi vi, kjer sem jes.“ (Jan. 14, 1—3.) Da! še v starej zavezi pred Kristusovo vero so se po božjem razodenji s tem tolažili, ker tako se bere v bukvah Modr. 3, 1—5. „Duše pravičnih so v roci božjej, smertno terpljenje se jih ne dotakne. Očem nespametnih se dozdeva, da umerjejo in njih ločitev se šteje kot britkost in njih odhod od nas poguba; oni pa so v miru. In dasiravno pred ljudmi terpijo bolečin, je vendar njih upanje polno neumerljivosti.“

2. Druga tolažba, ki jo nam Jezus v smertni uri daje, je vstajenje mesa, ki ga po njegovih besedah pričakujemo. Res groza obide človeka, misliti na grob in strohnobo, kjer bo našo sedajno truplo červom v živež in ga črez dolgo družega ne bo kakor prah in pepel. Ne bomo več videli ljubega solnca ne ve-sele vigredi; počivali bomo ondi, ker groza in strah gospoduje. Toda ne bo zmirom taka. Zakaj s tistim telesom, ki ga zdaj imamo, bomo na sodnji dan obujeni in na novo oživljeni vstali. To nas Jezus sam uči, rekoč: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jes v njem, in jes ga bom obudil poslednji dan.“ Zakaj: Pride ura, ob kateri bojo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sina božjega, in bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri pa so hudo delali, v vstajenje obsojenja.“ (Jan. 5, 28—29.) Prerok Ezechija je videl veliko polje in na njem neizmerno veliko suhih kosti in mu je bilo rečeno: „Prerokuj od teh kosti in jim reci: Suhe kosti, poslušajte Gospodovo besedo! To govori Gospod tem kostem: Glejte, jes bom duha v vas poslal, ter bote oživele, z žilami vas bom obdal in meso bom dal na vas izrasti, in kožo bom črez vas raztegnil in duha vam bom dal in bote oživele in zvedele bote, da sem jes Gospod.“ (Ezech. 37, 2—6.) Zakaj bi se torej še smerti bali, kaj je tako rekoč telesna setev, za katero nastopi vesela žetev novega vstajenja. Da se pa smemo na Jezusa in njegove obljube zanest, priča nam je toliko čudovitnih prigod iz djanja Jezusovega; obudil je mervto deklino Judovskega predstojnika, obudil Najmskega mladenčca, ki so ga že k pogrebu nesli, obudil svojega prijatelja Lazarja, ki je že 4 dni mervtev bil in s tem poterdil, da mu bo tudi mogoče, še nas obuditi. Saj se je že pobožen Job v

stari zavezi tolažil: „Vem, da moj Odrašenik živi, in poslednji dan bom vstal iz zemlje in spet bom obdan s svojo kožo in v svojem mesu bom videl svojega Boga, to upanje je hranjeno v mojem sercu.“ Ravno s tem so se že tudi mučenci tolažili v svojih bolečinah. Eden je bil obsojen, da se mu ud za udom od živega telesa odreže. Celih 9 ur je ta grozovitna muka terpela; ali kaj je marternik pri vsakem odrezanem udu govoril? „Le pojdi, roka, le pojdi noga! na poslednji dan te bo že Bog zopet našel in vas vse skupaj združil.“ Ravno ta vera pa tudi nam smert polajša in nam serce dela kedar se nam bo ločiti od tega sveta in tje stopiti v temno deželo, pokrito s smertno senco, v deželo reve in teme, kjer je smertna senca, in ni reda, ampak večni strah prebiva.“ (Job, 10, 21, 22.)

3. Jezus nam pa tudi smert lahko stori s svojo lastno smertjo. Ako namreč premislimo, da je sam božji Sin in scer po nedolžnem smertne težave si skusil, da je dolgo, dolgo časa na križu umirajoč visel, preden je dušo pustil, kaj bi se mi pritožili, ako se nam enako godi? On nam je svoje kervave stopinje zapustil, naj po tistih hodimo. Se bomo mar branili iti za njim, ki je smert premagal in nam veselo večnost odperl?

4. Slednjič nam pa še usmiljeni Jezus smert polajša, ker nam na zadnjo uro tako ljubeznjivo na pomoč pride, nas spremlja iz tega sveta in nam pot pokaže v sv. nebesa, kedar že ves svet človeka zapusti, le Jezus ne; ja ravno pri postelji umirajočega se njegova ljubezen najlepši sveti. Zategavoljo je svoje namestnike postavil, da naj bolnike preskerbijo za neznano večnost, ga z Bogom spravijo, mu odpuščenje grehov, gnado božjo, mir in pokoj prinesó in ga tako milo spremijo na zadnjem potu. Oj kakošna tolažba za umirajočega, da se še more pred smertjo svoje grešne butare znebiti. Pa še Jezus sam pride in se umirajočemu za popotnico da! Oj kaka sreča za njega! In ko bi jes drugih dokazov ne imel, na pričujočnost Jezusovo v presv. rešnjem Telesu verovati, že samo zavoljo bolnikov, zavoljo umirajočih bi to verjel, ker oni so tako zapuščeni, tako revni, da jim nobeden živ človek pomagati ne more, razun Jezusa, kateri je od smerti vstal in za more pomagati, kjer že ni več človeške pomoči.

Vrh tega je on pa še poseben zakrament postavil, sv. olja namreč, naj bi ž njim oskerbljeni umirajoči iz tega sveta šli. On jih brani v tem zakramentu zoper hudičeve skušnjave, jih tolaži, jim moč deli in zvesto pri njih ostane do konca. Naj jim že jezik omolkne in serce zastane, presv. ime Jezus se jim še milo glasi: „Jezus tebi živim itd. Pri tem zadnjem zdihljeji umirajočega se Jezusu preusmiljeno serce odpre in ga sprejme; v sercu Jezusovem pa, kdo bi se bal? Kdo se tresel? Zares tukaj veljajo besede aposteljnove: „Kristus je moje življenje in smert mi je dobiček! Požrta je smert v zmagi. Smert, kje je tvoje želo, smert, kje je tvoja zmaga“?

Sklep.

Tako nam tedaj ljubi Jezus našo smert lahko stori skoz svoj nauk, da je duša neumerjoča, in ne le samo to, ampak da bomo tudi še enkrat telesno oživel, pa tudi s svojim izgledom in zadnjič z vsemi pripomočki, ki jih je nam pripravil za polajšilo v temni smertni uri. Kaj je smert brez Jezusa, nam kaže levi razbojnik na križu, kateri ni v Jezusa veroval, ga še na križu preklinjal, pa tudi s križa dol v pekel padel. V znamenje tega, da je bil od Jezusa ločen, je zemlja razpokala med Jezusovim in njegovim križem, kakor se še dandanešnji vidi. Njemu nasproti pa je desni razbojnik še na zadnjo uro na Jezusa veroval in ga ponižno prosil: „Gospod spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo.“ In kaj mu je ljubi Jezus odgovoril? „Se nicoj boš z menoj v raji. Tako bo on tudi nam smert polajšal, ako bomo živo v njega verovali, trdno zaupali, pa ga tudi ljubili. Potem nas bo on, kakor dva učenca v Emavs gredoča obiskal, z nami večerjal, in se nam spoznati dal. Kedar se nam bo že začelo mračiti pred očmi, in se dan našega življenja nagnil, nas bo on prijazno za roke prijel in nas peljal v nebeško prenočišče, kjer ne bomo le kratko časa, ampak večno pri njem ostali in ga gledali od obličja do obličja. Amen.

Pridiga za I. velikonočno nedeljo.

(Srečen, kdor veruje; gov. A. M.)

„Zveličani so, kateri niso videli in so verovali.“
(Jan. 20, 21.)

V v o d.

Prvi dan velikonočnih praznikov se je bil proti večeru nagnil. Jezusovi učenci v Jeruzalemu so se bili vsi skupaj v eno hišo zbrali in se skerbno zaperli, ker so se Judov bali. Silno žalostni so bili in so se pogovarjali ali je njih Učenik res od mrtvih vstal. Natenkrat med nje stopi Jezus zdrav in vesel skoz zaperte vrata in ljubeznjivo jih pozdravi rekoč: „Mir vam bodi!“ Da jih prepriča, da je res on, jim pokaže prebodeno stran, prebodene roke in noge, jim obljubi sv. Duha, jim da oblast grehe odpuščati ali zadrževati in jim spet spred oči zgine, kakor je bil prišel. Hitro potem pride k njim tudi Tomaž. Z velikim veseljem mu povedó, da so Gospoda videli. Ali kakor človek rad ne veruje, če se mu kaj odveč veselega

póve, tako tudi Tomaž tega verovati ni hotel, ampak žalosten je zdihnil: Ako ne vidim ran na njegovih rokah in nogah, ako ne položim perstov v njegovo stran, ne verujem.

Osmi dan potežn je bil z učenci tudi Tomaž. Jezus se jim spet prikaže in jih po navadi pozdravi z besedami: Mir vam bodi! Se oherne k Tomažu in reče: Tomaž! položi perste v mojo stran, poglej prevertane roke in noge, pa ne bodi več neveren, ampak veren. Tomaž začuden drugzega odgovoriti ne ve, kakor: Moj Gospod in moj Bog! Prijazno ga Gospod posvari rekoč: Tomaž! ker si videl, si veroval; zveličani so, ki niso videli in so verovali.

Preljubi poslušalci! veliko se najde takih kristjanov, ki so Tomažu podobni, ki namreč nič ne verujejo, česar ne vidijo. Za take je imenitna Jezusova beseda: Zveličani, srečni so, ki niso videli in so verovali.

Jes rečem, da res srečen je, kdor veruje; srečen na tem in na unem svetu. Poslušajte!

Razlaga.

Živa vera v Jezusa Kristusa in v njegove sv. nauke, prava skerb po Jezusovih naukih živeti, stori človeka srečnega in pravičnega in mu srečno večnost napravi.

1. Živa vera daje kristjanu mirno in veselo serce. Nek človek je bil v vseh posvetnih rečeh visoko učen, pa ravno zato je bil tudi ob vso vero prišel, kar se večkrat rado zgodi; zaničeval je resnice svete vere, sveto cerkev pa in njene služabnike je zasmehoval in sovražil. In vendar se je zlo prizadeval, da so se njegovi otroci dobro podučili v sveti veri. Njegovi prijatelji so ga enkrat prašali, kako je to mogoče, da ima tako skerb za lepo podučenje in pobožnost svojih otrok, ko vendar on sam za sveto vero nič ne porajta? Mož jim je odgovoril, da to dela zato, da bodo njegovi otroci bolj zadovoljni, bolj srečni kakor on. Bolj srečni pa bodo le takrat, je rekel, če bodo več verovali, če bodo bolj pobožni, kakor jes. — Dokazana resnica je to, da kristjana le vera, živa vera srečnega, resnično srečnega storiti zamore, ker

2. Kdor živo veruje, je terden in stanoviten v terpljenju tega sveta. Dokler se človeku dobro godi je lahko vesel, ali v terpljenju ga zamore le sv. vera veselega ohraniti. Če človeka bolezní tarejo noč in dan, kdor nima vere se togoti in jezi; kdor ima vero, ga le ta poduči, da je treba terpeti zavolj starih grehov, da Bog vse terpljenje šteje in da bo tudi vse obilno povernil. Kedar človek škodo terpi pri svojem premoženji in ima veliko zgube pri hiši, ga sveta vera uči, da nič ni zgubil, dokler ni še Boga zgubil. Vemo iz sv. pisma, da je bil Job bogat in imeniten mož, ko je pa v kratkem času ob vse prišel, je na Boga zapupal, rekoč: Bog je dal, Bog je vzel, njegovo sveto ime bodi če-

ščeno! Marsikteri drugi na njegovem mestu bi bil Boga preklinjal. Če smert koga iz hiše ali iz žlahte pobere, si v veri terdni kristjan tolaži z mislijo: Bog ga je k sebi vzel in ga rešil nadlog tega sveta, rešil iz te doline solz. Pridejo črez njega druge nadloge: obrekovanje, krivo obdolženje, razžaljenje, uboštvo itd., ga sveta vera tolaži, ki pravi: Zveličani so, ki so preganjani zavolj pravice; njh je nebeško kraljestvo. Zveličani, ki so žalostni in jokajo; oni bodo razveseljeni.

Kdo je dal tolikim marternikom toliko moč v tolikem terpljenju? Kdo drugi, če ne živa, terdna vera? Da o drugih molčim, omenim le svetega Jurja, ker bomo njegov god skorej praznovali. — (Glej Prijatelj l. 1865. str. 106 ali pa tudi Djanje svetnikov.

Verni kristjan je terden v terpljenju, pa tudi

3. Terden in stanoviten v skušnjavah. Pot tega zemeljskega življenja je gladka. Ob desni in ob levi nas obdajajo skušnjave. Lastno poželenje, hudobni svet in peklenški sovražnik nas noč in dan v greh vabijo, vabijo slabi zgledi storiti, kar ni prav. V greh lahko pade, kdor nima Boga pred očmi in tudi njegovih sv. zapovedi ne. Le-te nas svarijo pred hudim: tega ne smeš storiti; nas priganjajo k dobremu: to moraš storiti! Priložnost se človeku ponuja, kaj vzeti, kak krivičen dobiček storiti, koga ogoljufati; sovražni glas naganja rekoč: Pomagaj si, saj te nobeden ne vidi, nobeden ne ve. Sveta, terdna vera pa brani, ko pravi: ne smeš krasti, ja še pozeleti ne smeš ptujega blaga. Zveličan, kdor je v malem zvest, Bog ga bo črez veliko postavil. Priložnost se človeku ponuja maščevati se nad bližnjim zavolj kake škode, zavolj obrekovanja, razžaljenja itd.; sv. vera pa opominja: ne povračaj hudega s hudim; stori dobro njim, ki te preganjajo; ljubi svoje sovražnike; moli za tiste, ki ti škodo delajo. Vsako skušnjava premaga kristjan, če ima terdno vero. Kdor ima živo vero, ima vesele dni, mirno serce, je terden v terpljenju, stanoviten v skušnjavah; pa bo tudi srečen

4. ob smertni uri. Ob smertni uri se človeku svet ves drugačen kaže, kakor prej v zdravih urah. Življenje s svojimi goljufijami in zmotami je pri kraju. Pred človekom se odpira dolga neznana večnost, na njenem pragu stoji oster sodnik, pred katerim vse trepeče, še najbolj pa tisti, ki je v življenju malo na njega mislil. Tudi verni kristjan se tega sodnika boji, pa ne toliko kakor nevernik, ker mu je zvesto služil vse svoje dni. Da se milostljive sodbe bolj zagotovi, ne zamudi prijeti studenca vseh milosti, svetih zakramentov namreč. Kakor je lepo in sveto živel, tako lepo in sveto v Gospodu zaspi.

Sklep.

Tako tedaj kristjani! kdor terdno, živo veruje, ima na tem svetu srečne vesele dni, je terden, v terpljenju in v skušnjavah, pa

bo svoje zemeljsko potovanje tudi srečno končal in od tega sveta brez velikega strahu slovo vzel. Stanovitni bodite tedaj v veri. Kdor ne veruje, bo pogubljen; kdor veruje, bo zveličan. Amen.

II. pridiga za I. povelikonočno nedeljo.

(Homilija; gov. J. A—st.)

„Mir vam bodi!“ (Jan. 20, 20.)

V v o d.

Danešnja nedelja se imenuje bela nedelja. V starih časih so se novo-kerščeni, preden so jih pred oltar peljali, v dolgo, belo, platneno srajco, ki je prav ozka bila, oblekli in prepasali. Od tega belega oblačila, podobe kerstne nedolžnosti, so prav pogosto sv. očetje govorili. Tako postavim sv. Ciril: „Vi ste staro obleko slekli, in novo v duhu oblekli, vedno morate tedaj v beli obleki hoditi, t. j. v nedolžnosti živeti.“ — Bele oblačila so novo-kerščeni nosili do osmega dne po kerstu; osmi dan pa so jih slekli, in sicer o veliki noči kerščeni na prvo nedeljo po veliki noči s slovesnostjo v cerkvi, zato se ta nedelja imenuje bela nedelja. O da bi tudi mi med tistim srečnim številom bili, in da bi belega oblačila nedolžnosti z nobenim madežem ne bili umazali! Vendar se pa bele oblačila spet dajo zmiti z vročo vodo spokornih solz. Torej svoje storjene grehe hočemo milo objokovati — ali vsaj v srcu resnično obžalovati, in od danes v prihodnjo se varovati, da duše ne bomo z novimi grešnimi madeži, posebno pa z madeži nečistosti umazali. Mati lepe ljubezni, Mati prečista, Mati brez madeža, prosi za nas!

Sv. evangelje nam danes pa pove, kako se je Jezus dvakrat svojim učencem prikazal. To evangelje bomo bolj na tanjko preišljevali.

Komur je mar za podučenje in zveličanje naj zvesto posluša!

R a z l a g a.

1. Skoz zaperte vrata pride danes Jezus k apostelnom. Bogu ne moreš vrat zakleniti in zapahnit. On je že v izbi, ki jo zaklenemo — on je že v kotu, v kterega se skrijemo. Bog me vidi, Bog me sliši, Bog je povsod! O ta misel v pričujočnost božjo, naj nas vedno spremlja! Potlej bomo tudi svoje misli, besede in dela tako vravnali, da se nam njega, ki je povsod priča našega djanja

in nehanja ne bo treba bati. Saj se še pričujočnosti ljudi bojimo, kedar grešiti hočemo, koliko bolj bi se še le pričujočnosti božje morali bati!

2. „Mir vam bodi“! O sveta, sladka beseda! Kaj more boljšega biti, kakor je mir?

a) mir z Bogom. Če je Bog naš sovražnik, in če smo mi njegovi sovražniki, potlej gorje nam! Kaj pa nam naredi Boga sovražnika? Nič drugega kot greh; torej proč z grehom!

b) mir z bližnjim. „Glej, kako dobro in prijetno je, kedar bratje v edinosti skupaj živé.“ Kaj razdira ta mir? Nič drugega kot greh; torej proč z grehom!

c) mir s se b ó. „Dobra vest je vedna gostija.“ Če je v našem sercu mir in pokoj, se nam nič ni bati, če od zunej še tako viharji bučé. Kaj pa nam jemlje ta notranji mir? Nič kot greh; torej proč z grehom — potlej bomo imeli mir, mir z Bogom, mir z bližnjim in mir saboj.

3. Ker pa človek zdaj od notranje hude poželjivosti gnan, zdaj od zapeljivih zgledov mamljen, tako lahko v greh pade, in mir vesti zgubi; zato je Jezus zakrament sv. pokore postavil, v katerem grešni človek mir vesti, spravo z Bogom, in božje dopadenje zadobiti zamore. „Kakor je Oče mene poslal“, je rekel svojim apostelnom, „tudi jes vas pošljem.“ In ko je bil to izrekel, je v nje dibnil, v vidno znamenje nevidne oblasti, ki jim jo je zdaj podelil, in jim je rekel: „Prejmite sv. Duha. Kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in kterim jih bote zadržali, so jim zadržani.“ — Res, strašna oblast, ki jo je Zveličar svojim apostelnom dal; in ne le njim, ampak tudi vsem njih naslednikom, škofom in mašnikom, za vse prihodne čase! Zakaj, ljubi moji! pomislite dobro besede Jezusove: Kakor je Oče mene poslal, je rekel, tako tudi jes vas pošljem, t. j. ravno tisto oblast, ki jo jes od Očeta imam, grehe odpuščati in zadrževati, tudi vam dam. Kakor gotovo je tedaj, da Jezus, Sin božji, je zamogel grehe odpuščati in zadrževati; tako je tudi gotovo, da škofje in mešniki še današnji oblast imajo, skesanemu grešniku grehe odpustiti, ga z Bogom spraviti, in mu mir vesti zopet zadobiti.

O kako velika dobrota je za nas zakrament sv. pokore! Kako žalostno bi bilo naše življenje, ko bi nam naša vest grehe očitala, pa bi ne imeli nobenega pomočnika, gnado božjo spet zadobiti. Jes sem grešnik, in moji grehi mi ne bodo nikoli več odpuščeni — pri tej misli bi noben človek nobene vesele ure ne imel. Zahvalimo se torej božjemu Zveličarju, da je zakrament sv. pokore postavil; zahvalimo se mu s tem, da bomo ta zakrament večkrat in vredno prejemali, da se bomo svojih grehov vselej tako odkritoserčno in skesano spovedovali, kakor da bi vsaka spoved zadnja spoved našega življenja bila.

4. Tomaža pa, dvanajsterih enega, kateri je imenovan Dvojčič, ni bilo pri njih, ko je Jezus prišel. Drugi učenci so mu tedaj povedali: „Gospoda smo videli!“ On pa je rekel: Dokler ne denem svojih rok v njegovo stran, svojih perstov v njegove rane, ne bom verjel. Prepričati se moram, in potem bom verjel.

Videti je, kakor da bi ta Tomaževa nevera velika pregreha bila. Pa ne čudimo se nad tem. On še ni bil od sv. Duha poterjen, videl pa je Jezusa vklenjenega grozne martre terpeti in slednjič še clo na križu umreti! Tomaž ni mogel takih sprememb razumeti.

Njegova nevera ni prišla toliko iz dvomljivosti, kakor veliko več iz goreče ljubezni do Gospoda. Tega se lahko iz lastnega življenja prepričamo. Pri veliki nepričakovani sreči, pri zaslišani nenavadnega sporočila dvomimo, in nočemo verjeti, dokler nepričakovane sreče, nepričakovanega veselja tako rekoč z rokami ne primemo. Mislite si postavim mater, ktere sin je v vojsko šel, in ga je že delj časa mertvega objokovala. Zdaj pa jej kdo pove: tvoj sin še živi, in bo na dom prišel. Jes tega ne verjamem, rekla bo mati, dokler ga ne vidim. K nepričakovani sreči, k nepričakovanemu nadnadnemu veselju se namreč strah pridruži; da bi se znali zmotiti, da bi sreča vtegnila nam zginiti, in — potlej bi ta zmota nas pekla in bolela. Mi počasi verjamemo, kar serčno želimo, in videti je, kakor da bi verjeti ne hotli, pa to ni nevera, ampak je le preobilnost ljubezni in prestop k veselju. Veselje je pri nas revnih ljudeh tako redko, zato se zavzamemo in zadržimo, kakor da bi ne hotli verjeti, kedar nam Bog kako nepričakovano srečo ali veliko milost pošlje.

Gospod je nejevero tega aposteljna zato dopustil, da je s tem neodvergljivo dokazal svoje vstajenje, in toliko bolj poterdil, in takim, ki bi se kdaj uperali verovati, vsak izgovor odvzel. Sv. Tomaž nam je po besedah sv. Gregorja k veri več pripomogel, s svojo nevero, ko vsi drugi aposteljni s svojo hitro vero na njegovo odsmertivstajenje; zakaj odvzel nam je vse pametne dvome nad častitim vstajenjem našega Odrešenika, in je tako poterdil našo vero, ker je tisti, ki ni verovati hotel, tako očitno in gotovo te resnice prepričan bil.

5. Sv. Tomaž je svojo poprejno nevero popravil; zakaj ko se mu je Jezus čez osem dni prikazal, in mu rekel, da naj pride bližej njegovih ran pogledat, se je ves osramoten Jezusu strahoma in ponižno bližal, se je z globokim spoštovanjem njegovih svetih ran dotaknil in na glas zavpil: „Moj Gospod, in moj Bog!“ S tem je pokazal živo vero — in vsi dvomi so zginiti. Po binkostih je šel v najdaljše kraje sv. vero oznanovat, namreč v Medijo, Perzijo, Indijo, mep Parte in Hirkance. Veliko tavžent ljudi je s svojo gorečnostjo Kristusu pridobil, veliko cerkev postavil. Njegovo apostoljsko djanje je silna smert končala. Prebodli so ga v puntu, ki so ga malikovavski duhovniki vžgali. Njegovo sveto truplo je bilo

pozneje v Edeso prenešeno, in tamkej v veliki cerkvi shranjeno. — Sv. Tomaž je svojo vero v delih pokazal, in je za sv. vero svojo kri preli. Samo verovati, ljubi moji! nam ne pomaga nič, mi moramo tudi po veri živeti. Sv. Jakob pravi: „Vera, če nima del, je mrtva sama v sebi. Ti veruješ, da je en Bog, prav storiš. Tudi hudiči verujejo, in se tresejo. Hudiči tudi brez del verujejo, ali ta vera njih bolečine še le povekšuje. (Jak. 2, 17, 19.) Pokažimo torej svojo vero v delih, in varujmo se, da ne bomo zmed števila tistih, „ki nekaj časa verujejo, in ob času skušnjave odstopijo.“ (Luk. 8, 13.)

6. „Srečni so, kateri niso videli, in vendar verujejo. Tisti srečni smo mi. Mi Gospoda Jezusa nismo videli, in vendar trdno v njega verujemo, kakor da bi ga bili videli. Mi v presv. oltarskim zakramentu vidimo kruh in vino, in vendar varujemo, da je pravo Telo in prava Kri našega Gospoda Jezusa Kristusa. O kako srečne nas dela ta vera že na tem svetu, in kako srečne nas bo storila še le na unem svetu! Sramujmo se svoje dozdejne nevere, in s sv. Tomažem s ponižnim in skesanim srcem recimo: „Moj Gospod in moj Bog!“ kolikorkrat stopamo k božjej mizi. Pripravimo mu vselej v svojem srcu vredno in lepo prebivališče. Zgrevajmo resnično svoje grehe, spovejmo se jih čisto in donašajmo sad vredne pokore. Tako bomo srečni, ker verujemo, ako ravno nismo videli.

Sklep.

Ohranimo lepe nauke današnjega sv. evangelja v svojih srcih; verujmo, da Jezus je Kristus, Sin božji in živimo po tej veri. Tako verujoči bomo imeli življenje v njegovem imeni. Amen.

Pridiga za II. povelikonočno nedeljo.

(Homilija; govoril J. A—st.)

„Jes sem dober pastir, in poznam svoje ovce.“
(Jan. 10, 14.)

V v o d.

Evangelje današnje nedelje je tako prijetno in razveselivno, da mi kristjani nismo vstan ga zadosti pazno prebirati, in si ga zadosti k srcu jemati.

Jezus nam pove, pa še več, on nam pokaže prav natanjko in razvidno, v najprijetnejši in mikavnejši podobi, kaj je on nam,

in kaj smo mi njemu; — On je naš pastir, mi smo njegova čreda! Poglejmo bolj na drobno v sv. evangelje!

Razlaga.

Jezus pravi: „Jes sem dober pastir.“ Ali je naš Zveličar v resnici dober pastir?

On je res pastir; zakaj iz zgubljenih ovčic Izraeljeve hiše in ajdovskega sveta si je napravil čredo, katoliško cerkev. On je pa tudi dober pastir svoji čredi; On je za svojo cerkev vse storil, kar koli dober pastir za svojo čredo stori; tri leta je sam svojo čredo pasel, jo vodil in priserčno ljubil.

Nevtrudoma je oznanoval Jezus svojim spoznovalcem božjo besedo, resnice naše sv. vere: ali ni to imenitna paša za naše duše? Povsod je delil svoje milosti, ja še clo svoje lastno meso in kri je svojim v živež dal; kje na celem svetu je taka draga dušna hrana, kakor ta?

Zveličar je svoji čredi dal tudi najboljšo vodbo k zveličanju. Učil nas je, kaj nam je storiti, kaj opustiti, da pota v nebesa ne zgrešimo; on je sam kot vodnik na tem potu pred nami šel z zgledom svojega svetega življenja, in kako goreče si je božji Sin zmirej prizadeval, grešnike spet na pot proti nebesom pripeljati! Ves čas svojega očitnega življenja je iskal, kar je bilo zgubljenega.

Kakor je pa Jezus svojo čredo najboljši pasel in vodil, tako jo je pa tudi priserčno ljubil. Jes ne bom nič pravil od njegovih brezštevlnih čudežev, s kterimi je ljudem v njih revah ljubeznjivo pomagal, ampak le največi dokaz njegove ljubezni omenjam. Nihče nima večji ljubezni do nas, kakor ta, kteri svoje življenje da za nas, in to je Kristus storil, on je za nas grešnike na križu umrl.

Med to čredo Jezusa Kristusa ljubi moji! smo tudi mi prištet! — Po kopeli sv. kersta posvečeni, smo sprejeti v ovčji hlev Jezusa Kristusa, in smo tako ovce tiste izvoljene črede, ktere pastir je Jezus.

O kolika neprecenljiva dobrota, kolika velika sreča nam je došla! Kako srečni smo, da takega pastirja imamo! Če glas tega božjega pastirja poslušamo, in zvesto za njim hodimo, bomo lahko večno zveličanje dosegli. Kako nesrečni in milovanja vredni pa so nasproti tisti, ki se z grešnim življenjem od njegove črede odtergajo, in tako svoje večno zveličanje v nevarnost stavijo.

Kako pa je z nami, ljubi moji! ali smo mi dobre ovčice Kristusove?

Bog sam, in noben človek na zemlji ne ve, kdo zmed vseh živih je dobra ovčica Kristusova. Bog sam zamore reči: Jes poznam svoje ovce, jes poznam svoje izvoljene, ki bodo na sodni dan na mojo desnico postavljeni; jes sam tudi vem, kteri bodo takrat na moji levi med kozli stali. Kdo bi ne bil mislil, da Judež Iskarijot,

katerega je dobri pastir za svojega aposteljna zvolil, kateri je iz obse-
sedenih hudiče izganjal, in druge velike čudeže delal, kdo bi ne bil
mislil, da ta Judež je med dobre ovčice Kristusove prištet? In ven-
dar ni bil izmed črede izvoljenih, ampak izmed kozlov, in se je
sam v peklenski ogenj izdal. Lahko bi bil izvoljena ovčica, ko bi
bil hotel, in da bi bil hotel, ga je Jezus v apostolstvo zaklical, in
mu je več kot zadostne milosti podelil; pa od lakomnosti gnan, je
nesrečni poslušal bolj satanov glas, kakor pa navdihovanje sv. Duha,
in tako ni bil izvoljen.

Nasproti pa, ko bi bil kdo zmed nas v tistih časih živel, bi
Marije Magdalene, ki je tako pohujsljivo živela, da je po celem
mestu kot grešnica znana bila, gotovo ne bil med Kristusove ovčice
prišteval, ampak med hudičevo čredo. In vendar je Marija Magda-
lena bila ena najljubših Kristusovih ovčic, ker je svojemu grešnemu
življenju slovo dala, se poboljšala in v gnadi božji do konca sta-
novitno živela.

Ko je sv. Bruno v Parizu v šolo hodil, se je tam nekaj straš-
nega zgodilo. Umerl je človek, katerega so vsi prav pobožnega in
zlo učenega imeli. Vsak je mislil, da je ta kot izvoljena ovčica zdaj
med nebeško čredo sprejet. Pa sodbe božje so vse drugačne, kakor
sodbe ljudi! Po cerkveni šegi je bil v cerkev nesen, da bi se pred
pogrebom zadnje molitve za njegovo dušo imele. Ko so zadušnice
ali bilje peli, pri besedah: „Odgovori mi: koliko je mojih hudobij
in mojih grehov,“ truplo mrtvega zavpije s strašnim glasom: „Po
pravični sodbi božji sem zatožen.“ Drugi dan se pri ravno tistih
besedah zadere: „Po pravični sodbi božji sem sojen.“ Tretji dan
se ravno tako zgodi; mrtvi zavpije: „Po pravični sodbi božji sem
pogubljen.“ Vsi pričujoči so se te prigodbe grozno prestrašili; pred
božjo pravico trepetaje cerkev zapusté, in terdno sklenejo skerbeti,
da bi njih duša pred sodni stol božji brez dolga prišla. Tudi Bruno
je to strašno prigodbo videl in tiste srepe besede slišal, in sklenil
je svet in njegove sleparije zapustiti, in samo za zveličanje svoje
duše skerbeti, kakor sv. Peter opominja: „Prizadevajte si, da po
dobrih delih svoj poklic in svoje izvoljenje ugotovite.“ (II. Pet. 1, 10.)

Čeravno pa za gotovo ne moremo vedeti, ali bomo na sodni
dan na desni ali na levi strani sodnikovi stali, vendar sv. očetje
prav razvidno znamenje povejo, po katerem se Kristusove ovčice od
kozlov razpoznati zamorejo.

Kdo bo tedaj kozlom prištet?

Na to vprašanje nam cerkveni učeniki odgovoré.

Sv. Izidor pravi: „Če grešnik v svojih grehih nespokoren
ostane, kakor lenuh v mehki postelji, da mora prisiljen iz nje vstati;
ali kakor mrtvi Lazar v svojem grobu, v katerem že gnjiti začenja:
to je gotovo znamenje, da bo od Boga zaveržen, in da bo enkrat
med kozli stal.

Viskrivnem razodenji govori Jezus od lažnjive prerokinje, od

katere jih je bilo veliko zapeljanih: „Dal sem jej odlog, da bi se spokorila, pa noče pokore delati. Glej, v posteljo jo bom vergel.“ (2, 21, 22.) V kakošno posteljo? Častitljivi Beda pravi: v ognjeno peklenko posteljo; drugi razlagavci sv. pisma pravijo: v posteljo vedne nespokornosti. Naj te besede že pomenijo ognjeno peklenko ali posteljo vedne nespokornosti, se iz tega vidi, da brez strahu grešiti, in pokoro vedno odlašati, je gotovo znamenje pogubljenja.

Še drugi cerkveni učenik, sv. Gregor Veliki, v razlaganji Jobovih bukev pravi: „To je lastnost od Boga zaverženih, da vselej hudo delajo, in si nikoli ne prizadevajo popraviti, kar so hudega storili. S tem hoče reči: Če je kak človek tak, da si iz nobenega greha nič ne stori, ampak pri vseh svojih grehih tje v en dan brez skerbi živi, in meni, da je še dosti zgodaj, če se na zadnje na smertni postelji spreoberne, je gotovo, da ne bo prišel med ovce, ampak med kozle.“

Po nauku cerkvenih učnikov bodo tedaj tisti grešniki zaverženi, kateri vedó, da so v smertnem grehu, in vendar pokoro od dne do dne odlašajo.

Če pa kdo znamenje zaverženja nad sabo ima, kaj bi mu bilo svetovati? Ali naj obupa? Ali naj misli, da nima nobenega upanja več zveličati se? Tega ne! Ampak skerbi naj, da znamenje pogubljenja nad sebo zbriše, in da zmed števila kozlov spet v Kristusovo čredo pride. Če od Boga nisi izvoljen, pravi sv. Avgustin, pa stori, da boš izvoljen. Bog je pripravljen, svojo sodbo prenarediti, če si ti pripravljen prenarediti, pobojšati svoje grešno življenje.

Zdaj pa, kristjani moji! še preiščimo, ali bomo našli nad seboj znamenje pravih ovčic Jezusovih. Po nauku sv. očetov je najgotovейše znamenje pravih ovčic vedni strah ali boječnost pred vsemi grehi in pred vsako senco smertnega greha in imajo stud pred grehom. Zakaj kakor so ovce od natore boječe, in se ne bojé samo volka, ampak tudi njegovih stopinj in vsega, kar je volku podobno; tako tudi prave ovčice Kristusove, izvoljeni otroci božji živé vselej v zveličanskem strahu, bojé se ne samo greha, ampak tudi tega, kar v greh napeljuje ali kar je grehu podobno. „Blagor človeku, komur je dano, da ima božji strah! Kdor ga ima, s kom bi se neki primerjal?“ pravi modri Sirah (25, 15.) Jes odgovorim: Z izvoljenim otrokom božjim, kteremu so nebesa od vekomaj sem v delež odločene; zakaj po besedah modrega Siraha: „Strah božji odganja greh.“ Kdor se Boga po otročje boji, ne stori nobenega greha, da svojega Boga in Očeta ne žali; in tako se skazuje tak s svojim svetim strahom kot dober otrok božji. S kom bi se neki primerjal?“ vprašam še enkrat. S pravo, zvesto ovčico Jezusovo, ktera Boga, svojega pastirja, ravno tako ljubi in se ga boji, greh sovraži in se mu nad njim studí.

Taka boječa ovčica bila je čista Suzana; ko sta jej dva stara

sodnika s smertjo žugala, če v prešestovanje ne privoli, je veči stud in strah pred grehom kazala, kakor pred najgrozovitnejšo smertjo. „Bolje mi je, je rekla, brez greha vama pasti v roke, kakor grešiti pred obličjem Gospodovim. (Dan. 13, 23.)

Taka boječa ovčica bil je nedolžni egiptovski Jožef, kateri je raji v ječo zapert in kot sužen bil, kakor pa da bi bil v nesramno poželjenje Putifarjeve žene dovolil.

Tako boječnost kot ovčica Kristusova je kazal sv. Anzelm, kateri je večkrat rekel: „Ko bi na eni strani pekel s svojim terpljenjem odpert stal, in na drugi strani bi se kazal smertni greh s svojo gerdobijo, raji bi se v peklenški brezen pogreznil, kakor pa da bi v smertni greh privolil in svojega Boga razserdil.“

Ti in še mnogi drugi so s svojo veliko boječnostjo pred grehom in s svojim studom nad grehom zadosti pokazali, da so izvoljeni otroci božji in zveste ovčice Kristusove, izbrane za večno zelene nebeške pašnike. Pač res, kar pravi sv. Duh v bukvah pregovorov (28, 14.): „Blagor človeku, ki je zmirej boječ!“ Kakor je tisti nesrečen, kateri se svojega Boga ne boji, in brez vsega strahu greši, ker s tem gotovo znamenje pogubljenja na sebi nosi: tako je naspoti srečen tisti, kateri se svojega Boga boji, in se mu nad vsakim grehom studi, ker to je gotovo znamenje izvoljenja za nebesa.

In zdaj ljubi moji! bi le to želel, da bi v vaše serca tak velik strah in tak hud stud pred vsakim smertnim grehom zasaditi mogel, kakor so ga une prave ovčice in izvoljeni otroci božji, sv. Anzelm, čista Suzana, nedolžni egiptovski Jožef v svojih sercih imeli. Potlej bi si bil svest, da vsi tukaj zbrani se enkrat ne bodo med kozli, ampak med ovčicami znašli. O da bi jes svojim besedam zamogel tako veljavo in tako moč dati, kakoršno je dala svojim besedam una francoska kraljica, bogaboječa Blanka, ki je večkrat svojemu sinu Ludeviku rekla: „Raji bi te hotla mrtvega pred svojimi nogami videti, kakor da bi v velik greh padel.“ Te besede so prešinile njegovo dušo, in ga s takim strahom in sovraštvom do greha navdale, da poznejši bi bil raji tavžentkrat smert preterpel, kakor da bi bil en sam velik greh storil.

Da bi pač vsi starši pri izreji svojih otrok tako ravnali, kakor stari Tobija, potlej bi se v kratkem času število pravih ovčic Kristusovih veliko pomnožilo. Kako pa je ravnal Tobija pri izreji svojega sina? Sv. pismo pravi: „Od mladosti ga je učil Boga se bati in zderževati se vsega greha.“ (Tob. 1, 10.) Drugi starši so svoje otroke v nasladnost napeljevali, in jih v jeziku, zaderžanji in šegah malikovavskega, babilonskega ljudstva podučevati dali, Tobija pa je svojega sina v božjem strahu izrejeval, in ga je učil vsak greh sovražiti in se ga varovati. On ni čakal, da bi bil njegov sin že odrasel; že v otročjih letih ga je začel tega učiti; on je dobro vedel, da ni nobenega gotovejšega znamenja izvoljenih otrok božjih, kakor Boga se bati in greh sovražiti.

Pa zdaj in že zdavnej so taki modri očetje, kakor Tobija, in take pobožne matere, kakor Blanka, redki postali, zatoorej bo potreba, da se sami k otročjemu strahu božjemu priganjamo, in si prizadevamo sovraštvo do vsakega smertnega greha v sebi obuditi.

Ta otročji strah se bo kmalu v nas obudil in vterdil, če velikokrat in živo premišljujemo, da je Bog naš najljubeznjivejši Oče, kateri nam je dobrotljivo vse podelil, kar imamo, in nam je tudi v prihodnjosti, če ga ne žalimo, večne, neskončne dobrote v nebesih obljubil.

Stud nad vsakim smertnim grehom se bo kmalu v nas obudil, če večkrat pomisljujemo, da Bog z večnim neugasljivim sovraštvom greh sovraži, da je zavoljo greha veliko milijonov angeljev pahnil iz nebes in perve starše in ž njimi ves človeški rod iz paradiza; potlej če gerdobijo, ostudnost smertnega greha premislimo, ker na celem svetu nič tako gerdega ni, kakor je smertni greh. Sv. Katarini Sienski, kakor je sama zapisano zapustila, je Bog v prikazni gerdobijo greha pokazal, in kakor sama priča, jo je taka groza obšla, da se jej je zdelo, da je vsa kri v njenih žilah zastala, tak strah me obšel, tako sama pripoveduje, da sem mislila, da moram umreti, kar bi se bilo tudi zgodilo, ko bi me Bog ne bil zato pri življenju ohranil, da to povedati zamorem.“ Ta svetnica je tudi večkrat rekla: Rada bi vsakoršne terpljenja prestala, če bi vsemu svetu gerdobijo greha tako pokazati zamogla, kakor jo je sama spoznala; ker za trdno je mislila, da bi nobeden več si ne upal greha storiti. (P. Segneri.)

Sklep.

Kristjani! vzemimo si večkrat in resnobno te dve resnici k sercu: 1. kako dober nam je Bog, 2. kako škodljiv in gerd je greh; te dve resnici bote otročji strah božji in pa stud nad grehom v nas obudili in bolj in bolj vterdili; in to dvoje: strah božji, in stud nad grehom je gotovo znamenje vseh izvoljenih otrok božjih in pravih ovčic Jezusovih, ki bodo enkrat v nebeško kraljestvo sprejete. Amen.

Pridiga za III. povelikonočno nedeljo.

(Od vdanosti v sv. voljo božjo; gov. —f—.)

„Vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila.“ (Jan. 16, 20.)

V v o d.

Gospod Jezus pripoveduje danes svojim učencem, da jih bo kmalu kmalu zapustil, ter se podal nazaj v nebesa k svojemu Očetu. Pripoveduje jim, da ga posihmalo nič več ne bodo videli svojimi telesnimi očmi, gledali pa ga bodo s svojimi duhovnimi očmi, kedar jim bo poslal svetega Duha. V njegovem djanju, ter v delih svetega Duha me bote pričujočega ugledali, dasiravno bom skrit vašim telesnim očem, jim je mislil Jezus povedati, kedar jim je rekel: „Še malo, in me več ne bote videli; in zopet malo, in me bote videli; ker grem k Očetu.“ Nadalje jim pod podobo porodnice razkazuje, da po njegovem odhodu pridejo zanje britke ure mnogega truda in terpljenja, ker bodo mogli namesto njega po svetem evangeliju ljudi preroditi v novo človeštvo. Med tem trudapolnem prerobenjem ljudi po svetem Duhu se bodo vojskovali zoper hudobni svet in zoper satana, in bodo terpeli veliko britkost, težav, bolečin, preganjanja in drugega zla. Pri tem pa, ko Jezus svojim učencem napoveduje toliko terpljenja, jih ne pusti brez tolažbe. „Vi bote žalovali,“ jim pravi, „ali vaša žalost se bo v veselje spreobrnila. Vaše srce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče vzel.“ Veselili so se že na tem svetu, kedar so videli ljudstvo, prerojeno po svetem Duhu, in to veselje se jim je popolnoma doveršilo v večnem življenju. Kaj pravite, kdo je nek podpiral Jezusove učence, da pri tolikem terpljenju niso obnemogli in niso zgubili serčnosti? Podpirala jih je med drugim sešobno njih vdanost v sveto voljo božjo, ktera čednost je prav potrebna tudi nam vsem; ravno zato bom danes od te lepe čednosti spregovoril par besedi.

Razlaga.

I. Vdanost v sveto voljo božjo je ena najimenitnejših kerščanskih čednost, in obstoji v tem, da se kristjan popolnoma podverže sveti volji božji, jo v vsem zvesto spolnuje, in ničesar drugega ne želi in ničesar drugega ne išče razun tega, da bi po sveti volji božji obravnal vse svoje djanje in nehanje. Iz tega se lahko prepričate, da vdanost v sveto voljo božjo vodi človeka na verhunec kerščanske popolnosti, vodi do resnične svetosti. Ravno zato si mo-

ramo na vso moč prizadevati, da se v vsem popolnoma vdamo v sveto voljo božjo, zakaj

1. Vdanost v sveto voljo božjo nas dela Kristusu najbolj podobne. Naš Zveličar je to čednost neizrečeno povzdigoval, jo prav pogostoma oznanoval, in jo sam popolnoma spolnoval. Rekel je: „Ne iščem svoje volje, ampak voljo njega, kateri me je poslal.“ (Jan. 5, 30.) „Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal.“ (Jan. 4, 34.) In kedar je imel kelih terpljenja sprejeti in izpiti, je tako le molil k svojemu nebeškemu Očetu: „Oče moj! ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.“ (Mat. 26, 42.) Vse njegovo življenje se je sukalo in obračalo v tem, da je vedno spolnoval sveto voljo božjo. Ako v tem zvesto posnemamo svojega Zveličarja, imamo ravno v tem tudi gotovo znamenje svojega zveličanja, ker se s tim podobne delamo Kristusu, svoji glavi in kralju vseh izvoljenih in gospodu vseh svetnikov.

2. Vdanost v sveto voljo božjo nas svete dela, nas posvečuje. Prava svetost ne obstoji v slovečih delih, ne v tem, da bi človek čudeže delal ali živel nenavadno oestro; prava, resnična svetost obstoji le v tem, da človek popolnoma spolnuje sveto voljo božjo. Pravilo in ravnilo, jedro in duša vse svetosti je sveta volja božja. Najmanjša in najneznatnejša dela in najbornejša opravila bodo Bogu všeč, ako se zlagajo z njegovo sveto voljo. Jezus, božji Sin, obrajša in ceni vdanost v voljo njegovega nebeškega Očeta tako močno, da od zvestih spolnovalcev svete volje božje pravi, da so mu, brat, sestra, mati.“ (Mat. 12, 50.) Poglejte jo najlagleje in najgotovejše poti, po kateri se zamoremo posvetiti in do svetosti dospeti!

3. Vdanost v sveto voljo božjo nas razveseljuje in resnično osrečuje. Pravo veselje in resnična sreča obstoji v tem, da se človeku spolnujejo njegove poštene želje. To pa se takrat zgodi, ako se človek vda v sveto voljo božjo. Zakaj s tem, da je vdan v sveto voljo božjo, je človek prost najhujšega zla, ter greha, kateri je sveti volji božji naravnost nasprot; je prost tudi vseh drugih zlegov, zakaj vsi drugi zlegi, ter nadloge in težave življenja, mu niso več zlegi, ampak jih ima in jih dragovoljno in vdano sprejema le kot modra božja obiskovanja. Takemu človeku so spolnjene vse njegove želje, ker namreč nič drugega ne išče in nič drugega ne zahteva, kakor le to, kar Bog hoče in zahteva. Po tem takim se mu vse to zgodi, kar hoče, ker je sveta božja volja tudi njegova volja, in se njegova volja popolnoma zлага s sveto božjo voljo. Tak človek ima zares veselo, zares srečno življenje že na tem svetu, ktero življenje je podobno življenju svetnikov v nebesih, in kakoršnega srečnega življenja nobena nadloga ne more skaliti ali podreti.

Do zdaj sem vam pravil, kaj da nas priganja k vdanosti v sveto voljo božjo, zdaj pa naj vam tudi še povem:

II. kako se moramo vaditi v vdanosti v sveto voljo božjo.

1. Da bomo svojo voljo tem lažje zedinili s sveto voljo božjo, prav pridno sami med seboj predarjajmo naslednje resnice: a) Bog je najvišji Gospod, ki ima vso moč in vso oblast nad vse stvari —; b) Kakor je Bog po svoji vsegamogočni besedi vse vstvaril, ravno tako tudi vse vodi in vlada po svoji neskončni modrosti —; c) Po vsem svetu se nič dobrega ne zverši brez svete volje božje, in se tudi nič hudega ne zgodi brez božjega dopuščenja —; d) Karkoli Bog po svojih nezapopadljivih sklepih hoče ali dopusti, obrača vselej v svojo božjo čast in v srečo izvoljenim.

2. Prizadevajmo si, spoznavati sveto voljo božjo v vseh rečeh. Akoravno nam je Bog svojo sveto voljo razodel in na znanje dal v svojih zapovedih, v nauku in zapovedih svete cerkve, v nauku in zgledu svojega božjega Sina itd., se vendar le marsikterikrat zgodi, da v nekterih okoljščinah ne vemo, ali Bog to ali to od nas hoče. V takih okoljščinah se deržimo naslednjega pravila in vodila: „Stori to, kar je najbolj daleč od greha, kar je nauku in zgledu Jezusovemu najbolj primerno, kar je sebični samosvoji ljubezni najbolj nasprotno, in kar bližnjemu najbolj koristno.“

3. Neprenehoma milosti prosimo Boga, da bomo vsigdar zamogli svojo voljo zediniti s sveto voljo božjo. Človekova volja je vse preslaba in omahljiva, da bi bil človek privoljen, v vseh rečeh podvreči se sveti volji božji. Čeznatorna milost in pomoč ga mora priganjati in podpirati. To gnado bomo dosegli, ako vsi ponižni s kraljem Davidom molimo, rekoč: „Uči me, o Gospod! spolnovati tvojo voljo.“ (Ps. 142, 10.)

4. Vselej in povsod si prizadevajmo storiti le to, kar Bog hoče, kakor Bog hoče in ker Bog to hoče. To zedinjenje naše volje z božjo voljo bodi cilj in konec našega življenja, cilj in konec vsega našega djanja in nehanja. V teh malih besedah: „kar Bog hoče, kakor Bog hoče in ker Bog hoče“ je hranjena vsa umetnost, ktera nam kaže pot do kerščanske popolnosti. V teh besedah je prav na kratko zapopadeno vse, kar je Kristus ves čas svojega bivanja na zemlji učil z besedo in djanjem, ter lastnim zgledom: Ohranimo si te besede zvesto v svojem spominu, ravnajmo se po njih v vseh okoljščinah življenja, in nobena nevarnost nam škodovala, nobena skušnjava nas premagala ne bo.

5. Radovoljno sprejemajmo iz rok nebeškega Očeta vse nadloge, ktere pridejo nad nas. Notranje in vunanje bolečine, bolezni, preganjanje, zguba premoženja, pomanjkanje, revščina, zaničevanje itd. naj našo vdanost v sveto voljo božjo le še tem bolj vterjujejo in tem bolj zasluživno narejajo. Ko je bil

bogoljubni Job iz naročja sreče veržen kar na enkrat v brezno nesreče, je molil: „Ako smo dobro radi sprejemali iz božjih rok, zakaj bi nek tudi hudega ne!“ (Job. 2, 10.) Močnodušni ljudje nikoli tako lepó ne razkazujejo svoje kreposti in čednosti, kakor jo razodevajo v velikem terpljenju. V takih primerljivejših nimajo pred očmi tistega človeka, kateri jih morda stiska in jim krivico dela, ampak imajo pred očmi le skrivno roko božjo, ktera to nadlogo nad njih dopušča, in vsi vdani sprejemajo terpljenje iz roke božje, ter pravijo: „Gospod! stori z menoj, kar tebi dopade; ne moja, ampak tvoja volja se zgodi!“

6. Skerbni bodimo, da si prilastujemo tisto sveto ravnost, ktera naše serce povzdiguje nad vse pozemeljske reči, to je: da smo vedno z enakim duhom pripravljeni sprejemati iz božjih rok srečo in nesrečo, veselje in žalost, obilnost in pomanjkanje, bolezen in zdravje, čast in nečast, življenje in smert, in da se brez posebnega notranjega nepokoja podveržemo božjim naredbam. Kar brez vsega obotavljanja se vsigdar zatečimo v naročje skerbne Očeta nebeškega, in mirni bodimo, kakor je dete mirno v maternem krilu. V naše tolažilo je pisano: „Pravičnega nič ne žali, naj se mu prigodi, karkoli si bodi; hudobni pa so z nadlogo napolnjeni.“ (Preg. 12, 21.)

Sklep.

Danes obhajamo god varvanstva svetega Jožefa, Jezusovega ljubeznivega rednika in varha. Sveti Jožef Jezusov skerbni varh tukaj na zemlji, je zdaj tudi naš dobronljivi varh in mogočni pomočnik tam gori v nebesih. To veselo resnico nam sveta cerkev pred oči postavlja z današnjim praznikom. Sveti Jožef pa ni le samo naš varh in pomočnik, ampak nam je tudi prelep zgled kersčanskih čednost. Med drugimi se nad svetim Jožefom sosebno lepo leskeče tista čednost, od ktere sem danes govoril, ter vdanost v sveto voljo božjo. Po sveti božji volji se je sveti Jožef zaročil z Marijo, prečisto devico. Zdaj pride povelje od Rimskega cesarja, po katerem je mogel iti sveti Jožef z Marijo v daljni Betlehem k popisovanju. Težavna je bila svetemu Jožefu ta hoja zavoljo Marije, ki je takrat prav težko hodila; toda sveti Jožef se ne vstavlja, ampak se na pot spusti ves vdan v sveto voljo božjo. V Betlehem dospelši prenočevanja išče, pa ga nikjer ne dobi; primoran je v revnem hlevcu prenočevati z Marijo. Težko je sicer to djalo svetemu Jožefu; ali vendar le gre v hlevček ves vdan v sveto voljo božjo. Jezus pride na svet; kervoločni Herod mu streže po življenju; sveti Jožef mora z Jezusom in Marijo bežati v daljni Egipt. Težkim srcem je sicer zapustil sveti Jožef svojo ljubo domačo deželo; pri vsem tem pa jo le vendar zapusti ves vdan v svojo sveto voljo božjo. Vernivši se v Nacaret mora s težavnim delom živiti sebe in svojo

sveto družino; vendar pa se sveti Jožef zavoljo tega nikdar ne pritoži, ampak je vedno ves vdan v sveto voljo božjo. O kolikanj lep zgled vdanosti v sveto voljo božjo imāmo tedaj nad svetim Jožefom! O trikrat blagor nam, ako ga zvesto posnemamo! Po sedajnem revnem življenju nas čaka večna sreča v tisti prelepi deželi, v kateri neminljivo veselje vživa sveti Jožef, naš varh in pomočnik! Amen.

II. pridiga III. povelikonočno nedeljo.

(Od velikonočne sveče; gov. A. L.)

„Vaša žalost se bo v veselje spremenila.“
(Jan. 16)

V v o d.

Obhajali smo žalostni postni čas, pa naša žalost se je v veselje spremenila. Zmeraj še je cerkev polna veselja zavoljo najimennitnejše vseh skrivnost, zavoljo vstajenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Na to veselje, na to skrivnost, na vstajenje namreč Gospodovo nas spominja posebno ukapolna podoba — in ta je velikonočna sveča. Stoji na desni strani oltarja. In ker vem, da marsikdo vas ne ve, kaj to pomenja, vam hočem danes razložiti, kaj pomenja

1. žegnana velikonočna sveča, in
2. kaj pomenja petero kadilnih zern na njej. Pripravite se!

I. d e l.

Ako vprašamo, kaj pomenja velikonočna sveča, nam na to odgovoré razlagavci sv. evangelija in cerkvenih šeg to-le: Velikonočna sveča nam pomenja Jezusa od mrtvih vstalega; in scer:

a) Vosek pomenja njegovo sv. telo od sv. Duha v Mariji prečisti devici spočeto. — Torej se po navadi taka sveča naredi iz prav belega voska, kar pomeni, da je bilo Jezusovo telo po vstajenji čisto kervi, pljunkov in vseh madežev, s kterimi so ga gerdi Judje onesnažili. — V nekterih krajih (kakor pri nas) je ta sveča tudi vsa lepo pisana, kar pomeni lepoto in častitost prejemanega Jezusovega telesa po vstajenju.

b) Stenj ali toht v sveči pomenja presveto Jezusovo dušo, ktera se je pri njegovi smerti scer res od telesa ločila, črez tri dni pak se zopet z njim sklenila.

c) Luč pa, namreč prižgana sveča, pomenja Jezusovo božjo natoro, koja je v njem tudi po vstajenju kakor poprej zmeraj sklenjena ostala z njegovo človeško natoro. — In zares lepo nas luč — goreča sveča — opominja njegove božje natore, ker ravno zato, da Jezus ni samo človek ampak tudi pravi Bog, je vsem, koji vanj verujejo in po njegovih naukih žive, prava luč, koja nam sveti po našem popotovanju. Kakor namreč luč tamoto noči razsvitli, tako je Jezus prava luč sveta, ki nas pelje po temoti tega življenja v obljubljeni dežel — v nebesa — kamur bodo vsi prišli, koji v Jezusa verujejo, po njegovih svetih naukih živé in gredo za to lučjo proti nebeski domovini.

Torej poje tudi dijakon veliko saboto pri blagoslovljenju velikonočne sveče: „Veseli se zemlja! razsvitljena po nebeskem ognju — obdana s svetlobo večnega kralja! Veseli se srečni svet! ko ti je odvzeta slepota oči! Veseli se sv. cerkev, mati pobožnih, ker ti sveti luč nebeske resnice, ti sije upanje večnega življenja! Zapojte narodi, hvalo Gospodu, zapojte z veselim glasom!“

Ko bi bil Jezus samo človek, bi ne bil mogel Bogu zadostiti za naše grehe, bi nas ne bil mogel z Bogom spraviti in odrešiti peklenskega ognja. Ker pa ni bil samo človek, ampak tudi pravi Bog, je mešnik poln veselja pri blagoslovljenju velikonočne sveče zapel:

„Mislimo, hvalimo in častimo iz vse duše in z veselim glasom, njega, koji je Adamov dolg večnem Očetu za nas plačal, in staro dolžno pismo s svojo kervjo izbrisal. — Ker to, — reče na dalje — je tisti velikonočni praznik, ko je bilo resnično jagnje božje zaklano, ki je s svojo kervjo serca vernih očistilo in posvetilo v večno življenje.“ itd.

Kedar torej prelubi ta sveti velikonočni čas v cerkvi ob nedeljah in praznikih gorečo velikonočno svečo ugledate, naj bo vam to živ spomin, da je Jezus s svojim vstajenjem premagal smert in hudiča.

Kakošne svete misli naj pa pri tem naša serca napolnujejo? Na to nam sv. Bonaventura prav lepo odgovarja z besedami sv. Pavla rekoč: „Kakor je Kristus od mertvih vstal, tako je tudi nam hoditi v novem življenju.“ (Riml. 6, 4.) Kakor je Kristus od mertvih vstal, tako pravi sv. Bonaventura, moramo tudi mi vstati k novemu življenju t. j. k pokori in spreobrnjenju, tedaj je Kristus vstal zgodaj, zares, ves in za zmeraj, tako moramo tudi mi vstati iz groba pregreh k novemu spokornemu poboljšanemu življenju.

a) Jezus je zjutraj zgodaj vstal od mertvih, to nam pove sv. evangelje, ko so pobožne žene k grobu prišle, da bi bile Jezusovo telo mazibile, jim angelj reče: „Ga ni tukaj, vstal je“. Tako, pravi sv. Bonaventura, moraš tudi ti o grešnik vstati k novemu življenju zgodaj, brez pomude, brez odlašanja spovedi, pokore in spreobrnjenja. Nihče tega ne odlašaj na večer svojega življenja, ker bo morebiti prepozno.“

b) Kristus je zares, v resnici, od mrtvih vstal, ne samo na videz. To je, on ni samo tako delal, kakor bi hotel vstati, ampak je res iz groba vstal. — Taka mora biti tudi tvoja spoved in tvoja pokora ta sv. velikonočni čas.

Pri spovedi se moraš zares čisto, ponižno in skesano svojih grehov obtožiti, nobenega ne smeš zamolčati ne zagovarjati, ne pokrивati. — In kakor se moraš zares obtožiti, tako se moraš tudi zares spokoriti in poboljšati. Kdor s Kristusom k novemu življenju vstane, ne bo samo spovedniku poboljšanja obljubil, da bi spovedni listek dobil in pri ljudeh čast in dobro ime ohranil, ampak kdor s Kristusom k novemu življenju vstane, si bo na vso moč prizadeval, se zares poboljšati in vse to zares spolnovati, kar je pri spovedi božjemu namestniku obljubil.

c) Kristus je ves od mrtvih vstal in nič ni svojega svetega telesa v grobu popustil. — Če hočeš torej s Kristusom vstati k novemu življenju, ne boš samo nekterih grehov obžaloval, se jih spovedal in poboljšati prizadel, ampak vse boš studil, sovražil in zapustil, po čisti spovedi vse iz svojega serca iztrebil in za vse brez razločka se pokoril in kakor ves drugi človek po željah aposteljna v novem življenju — v življenju pokore in poboljšanja — hodil.

d) Zadnjič je Kristus za zmeraj vstal, tako da zanaprej ne bo nikoli več umrl. Po telesu nam je scer vsem enkrat umreti, pa življenje, k katerem moramo s Kristusom vstati, je življenje na duši, življenje v posvečujoči gnadi božji, življenje brez greha, in k temu življenju moramo za zmeraj s Kristusom vstati. To je, vsak grešnik, vsaka grešnica, ki je pri spovedi z mešnikovo odvezo grehov očiščen k življenju gnade vstal, se mora z vso skerbjo prizadevati da ne bo več v smertni greh se povernil, ter s tim na duši — gnadi božji umrl.

Kedar torej ta sv. velikonočni čas žegnano velikonočno svečo na oltarju ugledate, mislite na Kristusa od mrtvih vstalega. Ta misel pa naj obudi v vaših srcih tolažbo in veselje, ker Jezus je po svojem vstajenju zmagal greh, smert in hudiča in nam moč zadobil da zamoremo tudi mi greh in skušnjave moško premagati. Misel na vstajenje Jezusovo naj pa tudi nas močno žene vstati iz groba pregreh in hudobij k novemu življenju spreobrnjenja pokore in dušnega življenja, ker le če zgodaj, zares, vsi in za zmeraj grob pregreh zapustimo, bomo tudi enkrat častljivo vstali. Tudi vidite na sveči petero (pozlačenih) zern, narejenih iz kadila. Kaj pa te pomenijo?

II. del.

Pet luknjic v svečo pomeni pet ran Kristusovih, ktere so mu tudi še po njegovem vstajenju ostale in petero zern iz kadila, ki se, kedar se sveča veliko saboto žegna, na njo pritisnejo, pomenjajo dišeče mazila, s katerimi je bilo telo Kristusa maziljeno.

Če torej vprašamo, zakaj je Kristus še po svojem vstajenju na svojem premenjenem in neumerjočem životu pet sv. ran obdržal, ž njimi celo v nebesa šel ter jih še tam ima, nam na to odgovoré sv. cerkveni očetje tako:

a) V znamenje, kako častitljivo je pekel premagal, ker je ravno s svojimi ranami in s svojo za nas prelito kervjo, to je s svojim terpljenjem in s svojo smertjo greh zbrisal in nas hotel večnega pogubljenja in sužnosti hudega duha rešiti.

b) V večno znamenje svoje ljubezni do nas ljudi. „Ker večje ljubezni, je sam rekel, je ni, kakor ako kdo da svoje življenje za svoje prijatlje“. Jezus pa je nas tako ljubil, da ni dal svojega življenja samo za svoje prijatlje, kateri ga ljubijo, temuč tudi za svoje sovražnike, ki so ga čertili, ne samo za pravične, ampak tudi za grešnike. In da bi ta ljubezen v vednem spominu ostala, in da bi nikoli ne bila pozabljena, ima še v nebesih rane na svojem premenjenem telesu.

c) Da ker je naš srednik pri Bogu, s svojimi ranami Boga k usmiljenju do nas nakloni. Ljudje niso bili samo grešni in hudobni preden je Jezus na svet prišel, ah ne! tudi zdaj še s svojimi grehi Boga žaliyo, in ga tako rekoč v jezo in maščevanje napeljujejo. Kakor pa je ljubeznivi Odrešenik, takrat, ko je še na zemlji živel, nebeškega Očeta s tim potolažil, da je za nas terpel in življenje dal, tako tudi še zdaj po vstajenju božjo jezo do grešnikov s tim prideržuje, da Bogu svoje rane kaže, kakor bi ga hotel s tim spomniti, koliko je on za grešnike prestal in preterpel, da se tako razžaljeni nebeški Oče utolaži, grešniku čas in moč k pokori in spreobrnjenju da, da se z neprecenljivo kervjo odkupljena duša vekomaj ne pogubi.

d) Da imamo v njegovih sv. ranah v naših križih, težavah in skušnjavah varno pribežališče. In kako to? Kako zamorejo Kristusove rane pribežališče biti stiskanim in preganjanim? Mislimo si desnega razbojnika na križu. Bil je vjet, križan in poln bolečin je na križu visel. Zdaj mora umreti, ločiti se s tega sveta in iti v večnost in v kakošno večnost. V tem žalostnem stanu se oberne k Jezusu, ki je poleg njega v odrešenje vseh grešnikov terpel in kri prelival, ga nagovori in prosi: „Gospod, spomni se mene kedar prideš v svoje kraljestvo“. Saj s srcem, z mislijo, z željami pribeži k terpečemu Jezusu, pribeži k njegovim ranam in zadobi, česar je prosil: Milost, usmiljenje, odpuščanje, voljno poterpljenje, srečni konec in zagotovilo, da se bo v malo urah njegovo terpljenje premenilo v večno veselje. On sliši — mile, tolažljive, vekomaj imenitne besede: Še danes boš z menoj v raj. To se torej reče v nadlogah in težavah k terpečemu Jezusu — njegovim ranam pribežati. In kdor poln zaupanja k Jezusu pribeži, zadobi poterpežljivost in moč vse voljno preterpeti v svoje večno življenje.

Kristusove rane so pa tudi pribežališče vsem, kateri skušnjave terpe. To si tako mislim: Ko je Kristus s svojim terpljenjem in s svojo smertjo, s svojimi ranami bolečinami pekel premagal in grehe sveta izbrisal, ni od tistih dob nič tako strašnega hudemu duhu kot sveti križ, nič tako strašnega kot Jezusove rane, iz katerih je tista sveta kri tekla, ktera je hudiču vso moč čez nas vzela, če se le mi radovoljno zopet njemu zgrehom ne vdamo.

Če torej hudemu duhu ni nič bolj strašnega, kakor Jezusove rane, o kako srečni so, kateri se v skušnjavah v te svete rane za-tečejo, kateri k terpečemu Jezusu hité in ga prosijo jih skriti v svetih ranah, in po njegovem terpljenju ne pripustiti, da bi jih peklenški zapeljivec premagal.

Zadnjič e) pravijo cerkveni očaki, ima Jezus svoje rane tudi še v nebesih, da jih bo enkrat na sodnji dan pregrešnim in hudobnim v strah in prepričanje njih hudobije pokazal. Ja zares v strah, ker hudobni bodo na sodnji dan po tih ranah spoznali, koliko je Jezus za nje pa zastoj in še v večje pogubljje preterpel. Da bi to bolj razumeli, hočem vam to v priliki razjasniti. Bratje egiptovskega Jožefa so prišli v Egipt ravno takrat, ko je Jožef njih brat v Egiptu kraljeval, žita nakupit. Dolgo je z njimi govoril, prav ostro jim očital, da so sumljivi ljudje in prišli deželo ogledovat. — Pa vse to so še preterpeli, ker upali so mu na vse lahko odgovoriti, kar jih bo vprašal. Ko jim pa na zadnje pove: „Jes sem Jožef — vaš brat“, se prestrašijo in strahu in britkosti niso mogli ne besedice zgovoriti. Zakaj pa so se svojega brata tako vstrašili? Zakaj se niso bolj razveselili vidši brata v v kraljevi obleki pred seboj. Pregrešili so se bili poprej nad njim, ko so ga bili v Egipt prodali, in ga reveža ptujcem zročili, če ravno jih je milo prosil. Spomnili so se zdaj, kako gerdo so z njim ravnali. In ko ga kralja pred seboj vidijo, v stiski in britkosti niso mogli ne besedice spregovoriti.

Kristjani, tudi mi si véasi nič ne storimo, ko grešimo in Jezusa razžalimo. Kedar bomo pa pred njegovim kraljevim sedežem stali, ko bo (vstavši in premenjeni) Jezus svoje rane nam pokazal, ki smo mu jih mi s svojimi grehi naredili, ko nam bo takrat na misel prišlo, kako smo le malo ali celo nič na njegove prošnje in solze porajtali in ga zmeraj le žalili, o kristjani, kako nam bo takrat pri sercu? Strah in groza. Tako da sam Jezus pravi, da bodo hudobni hribe in gore prosili, da naj jih pokrijejo pred ostrim sodnikom.

In kaj sledi iz danšnjega premišljevanja?

Sklep.

To, da če ste ta velikonočni čas iz groba pregreh vstali, zares vstali, pregrešno življenje zapustili in novo življenje pokore in spre-

obernjenja nastopili, vas prosim, pri Bogu in vašem zveličanju prosim, ostanite zvesti v tem novem življenju, kar ste dobrega pričeli, speljajte na dalje in skerbite, da bo vaša pokora stanovitna pokora in vaše spreobrnjenje trdno spreobrnjenje!

Da bo pa stanovitna, varujte se, da vas sovražnik ne zapelje, bodite zmiraj pripravljeni s sovražnikom vašega zveličanja se biti. Če je pa nevarnost velika, če vaši duši nesreča in poguba grozi, molite, kličite Marijo, angelje in svetnike na pomoč. In če tudi to nič ne zda, umaknite se sovražniku, bežite v varno terdujavo, bežite skozi Jezusove svete rane v njegovo presveto serce. Tam boste vselej dobili varno pribežališče in novo moč, ker sam je rekel: „Pridite k meni, ki se trudite in ste obloženi, in jes vas bom poživljal!“ In če boste tako delali v življenju, bo lahka vaša smert in zaupljivo boste stopili pred Jezusa, ter veselo iz njegovih ranjenih rok prejeli nevenljivo krono večnega življenja. Amen.

Pridiga za IV. povelikonočno nedeljo.

(Kam greš? Gov. P. R.)

„Grem k Njemu, kateri me je poslal, in nobeden zmed vas me ne vpraša: Kam greš?“
(Jan. 16, 5.)

V v o d.

Ko bi se jes na terg velicega mesta vstopil, ki veliko prebivalcev šteje, in bi vsacega memogredočih vprašal: „Kam greš?“ dobil bi različne odgovore. Vradnik bi rekel: „Jes grem v pisarnico;“ dijak (šolar): „Jes grem v šolo;“ vojščak: „Jes grem na stražo;“ kupčevalec: „Jes grem na kupčijo;“ kmet: „Jes grem na polje,“ itd. Tako grejo in hité ljudje. Vsak ima drugo pot, vsak druge namene. Jes pa danes ne vprašam: „Kam greš?“ ne: na kateri kraj, na katero delo greš? ampak: „po kateri poti greš? Kakošna je pot, na katero si se podal?“

Sv. vera nas uči, da pozemeljskemu popotniku ste dve poti odperte; ena ozka in s ternjem nastlana, ta pelje gori v nebesa; druga pot široka in z rožicami pokrita, ta pelje doli, v pekel. Na tem, ljubi moji! je neizrečeno veliko ležeče, da vemo, na kateri teh dveh poti se znajdemo, in zato se bom pri tem premišljevanji pomudil, in znamenja povedal, iz katerih bote lahko spoznali, ali se znajdete na poti proti nebesom, ali na poti proti peklju. Torej, ljubi moj kristjan! „Kam greš?“ (Jan. 16, 5.)

I. Ali greš gori?

II. Ali greš doli?

V imenu tistega, ki me je poklical evangelje oznanovat.

I. del.

Ali greš gori?

1. Pervo znamenje, da gremo gori, proti nebesom je: Če svoje serce grehov obvarujemo. „Blagor jim“, pravi Jezus, „kteri so čistega serca“. (Mat. 5, 8.) Čisto serce je po nauku cerkvenih učnikov serce brez greha.

Kdor si tedaj prizadeva, greha, vsaj smertnega greha obvarovati se, ta gre gori, ta je na poti proti nebesom. Kristjan moj! ali najdeš to znamenje nad seboj? Ali si obvaroval do zdaj svoje serce čisto, brez greha? in ali si pripravljen raji vse dati, vse zgubiti, vse terpeti, kakor pa v smerten greh dovoliti? Če to v resnici zamoreš reči, potlej si na poti proti nebesom. Kako srečni ste tedaj vi, ki ste belo oblačilo kerstne nedolžnosti brez madeža ohranili, ki niste nikoli s smertni grehom Boga razžalili! Jes vam najveselejše sporočilo oznamim: Vi se znajdete na poti proti nebesom, in če do konca stanovitni ostanete, vam bo Gospod v smertni uri angelja poslal s palmovo vejo in nezvenljivo krono, in vam z neizrekljivo prijaznostjo poreče: „Pridite vi požegnani mojega Očeta! posedite kraljestvo, ki vam je od začetka sveta pripravljeno.“ (Mat. 25, 34.)

Kako pa, če je človek v smerten greh padel, pa se je potlej resnično spreobrnul, in s pravo pokoro se z Bogom spravil, ali se še na tej nebeškeji poti znajde? Še, tak je sicer pot življenja zapustil in se na pot proti peklu podal, s svojim spreobrnjenjem pa je spet otrok in prijatelj božji postal, in ima večno življenje upati. „Bog noče smerti grešnika, ampak da se spreoberne in živi.“ (Eceh. 18, 21. — Kako tolažno je to za marsiktere zmed vas. Nekteri so v mladosti iz lahkomišljenosti, po zapeljevanji ali pa tudi iz hudobije svojega serca na napčne poti zašli. Pa ob času popolnoma odpustkov ali v kakem drugem času milosti je bilo po božjem usmiljenju zagrinjalo od njih oči in njih sere odvezeto, so začeli resnično pokoro delati, in bili bi pripravljeni, grehe svojih poprejšnjih let s svojo kervjo zbrisati: ti grejo gori, in bodo, če zdaj Gospodu zvesti ostanejo, do zlatih nebeških vrat prišli, bodo v neskončno lepo prebivališče Najvišega stopiti smeli. Če hudobni pokoro stori za vse svoje grehe . . . naj živi. (Eceh. 18, 21.)

Ali greš gori?

2. Drugo znamenje, da gori, proti nebesom gremo, je: otročja ljubezen do Boga. To sv. pismo na mnogih krajih pove. Jes se skličem le na besede sv. Pavlja, ki jih v I. l. do Kor. 8, 3. beremo. Tam sv. apostelj tako piše: „Oko še ni videlo, uho še ni slišalo,

in v nobenega človeka serce ni prišlo, kar je Bog tem pripravil, ki ga ljubijo.“ Ljubezen božja tedaj pripelje v nebesa; kdor tedaj Boga ljubi, se znajde na poti proti nebesom. Zato pravi sv. Avgustin: „Ti se vzdigneš na kvišku k Bogu, če ljubiš. Če ljubiš Boga, greš proti nebesom.“

Premisli zdaj, kristjan moj! ali imaš to znamenje zvoljenja nad sabo?

Ali ljubiš Boga z resnično, otročjo ljubeznijo?

Ali imaš Boga raji, kakor denar in premoženje, kakor hišo in dom, kakor ženo in otroke?

Ali misliš z veseljem na Boga, in ali se spominjaš večkrat njegove svete pričujočnosti?

Ali povzdiguješ večkrat svojo dušo k njemu, ali sklepaš k njemu svoje roke, in ali moliš k njemu z vernim in zaupljivim srcem?

Ali poslušaš rad božjo besedo, ali se znajdeš pobožno v hiši Gospodovi, in ali prejemaš večkrat sv. zakramente, ktere ti Bog z očetovo ljubeznijo ponuja?

Ali si prizadevaš božjo voljo, njegove zapovedi v vseh rečeh spolnovati?

Ali sprejemaš iz božje roke kelih terpljenja v njegovo sv. voljo vdan, in ali se podveržeš ponižno njegovim naredbam, kedar te v ognju poskušnje čistiti hoče?

Ali žaluješ, kedar se Bogu nečast dela, kedar je Bog zaničevan, razžaljen, in ali storiš, kar je v tvoji moči, da bi razžaljenje božje v svoji hiši, pri svoji družini, pri svojih podložnih odvernil?

Blagor ti, če tako misliš in delaš; ker pravo, otročjo ljubezen imaš do Boga, in ti greš gori, proti nebesom. Z vsakim dnevom si bližej nebes, in poslednji dan svojega pozemelskega popotovanja boš tem, ki bodo pri tvoji smertni postelji klečali, potolažen roko podati in reči zamogel: Bog vas obvari, jes grem k Očetu!

Ali greš gori?

3. Tretje znamenje, da gremo gori, proti nebesom, je: če dobre dela doprinašamo. V sv. pismu je nebeško plačilo tistim obljubljeno, ki dobre dela doprinašajo: „In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja.“ (Jan. 5, 29.) „Bratje! prizadevajte si, da po dobrih delih svoj poklic in svoje izvoljenje ugotovite.“ (II. Pet. 1, 10.) Kdor si tedaj prizadeva, dobre dela doprinašati, ta hodi po poti proti nebesam. Posebno pa so dela usmiljenja, ktere bodo z večnim življenjem poplačane. Že v starem testamentu beremo: „Milošnja pomaga . . . najti večno življenje“; (Tob. 12, 9.) in v novem testamentu obljubi Kristus sam večno zveličanje tistim, ki dela usmiljenja doprinašajo: „Pridite, vi, požegnani mojega Očeta! posedite kraljestvo, . . . jes sem bil lačen, in vi ste me nasitili itd.“ (Mat. 25, 34—37.) Zato pravi sv. Križostom: „Ti daš kruha, in prejmeš večno zveličanje, ti daš obleko,

in prejmeš oblačilo neumerljivosti, ti dovoliš stanovanje pod svojo streho in prejmeš nebeško kraljestvo.⁴

Zdaj pa, kristjan moj! premisli sam sebe, ali imaš to znamenje izvoljenja sami nad sabo?

Ali doprinašaš z gorečnostjo dobre dela?

Ali ne pustiš nobenega dneva memo iti, da bi enega ali drugega dobrega dela ne storil?

Ali poskerbiš s kerščansko ljubeznijo za revnega in stiskanega, in ali pomagaš ubogemu. O če to storiš, potlej greš gori in vse dobre dela, ki jih doprinašaš, bodo kot zlahtni kamni v tvojo nebeško krono vpleteni.

Zdaj, ljubi moji! veste, kdo gre gori proti nebesom. Kdo pa gre doli, proti peklju?

II. del.

Ali greš doli?

1. Pervo znamenje, da gre človek doli proti peklju, je: dušna lenoba. To skazem iz sv. pisma.

Pri sv. Matevžu 25. pove Zveličar priliko od devic, in pravi, da nespametne device, ktere so sicer lampice imele, pa niso imele olja, t. j. ki so imele vero, pa niso imele dobrih del, so vrata zaperte našle, in niso mogle na ženitnino, in ko so prosile: Gospod, gospod! odpri nam, so dobile ta odgovor: „Resnično vam povem, vas ne poznam“.

V ravno tistem poglavji pove Kristus priliko od hlapcev, kterim je Gospod, ki je na ptuje šel, zročil svoje blago. Eden zmed njih zročenege talenta ni prav obernil in ga ni z delavnostjo pomnožil, ampak ga je v zemljo zakopal. Kaj pa je Gospod temu hlapcu rekel, ko je iz ptujega prišel? „Nepridnega hlapca, jn rekel, verzite v unanjo temo: tam bo jok in škripanje z zobmi.“ — V teh dveh prilikah je povedano, kaj se bo tistim ljudem zgodilo, ki se dušni lenobi vdajo, vrata na nebeško ženitnino jim bodo zaperte, maščevavni angelj jih bo pahnjl v peklenko temoto.

Pri sv. Mat. 11, 12. Gospod pravi: „Nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga na-se potegnejo.“ Le s silo se tedaj pride v nebesa, ne pa z malomarnostjo, ne z mlačnostjo in lenobo.

Škofu v Lavdiceji, ki je gorečnost zgubil, in v marsikterih rečeh svojo dolžnost v nemar puščal, je Bog rekel strašno besedo: „Vem tvoje dela, da nisi ne merzel, ne gorak . . . Ker si pa mlačen, . . . te bom pljunil iz svojih ust,“ t. j. te bom zaveržel. (Skrivn. raz. 3, 15. 16.)

K temu, kar sem do zdaj povedal, mi ni treba nič več predstaviti, vam skazati, da dušna lenoba doli pelje, ampak le vprašam: Kako je s tebo, kristjan moj?

Ali je plamen ljubezni v tvoji duši ugasnil, ali se je tvoja gorečnost ohladila, ali spiš v spanji mlačnosti?

Glej, ti večkrat priložnost imaš, k božji daritvi, h kerščanskemu poduku iti, pa se zato malo zмениš, še ob nedeljah in zapovedanih praznikih, ko te cerkvena zapoved k temu veže.

Pot do spovednice ti je vsako nedeljo in praznik odperta, miza božjega Jagnjeta je zmirej zate pogernjena; pa komaj enkrat ali dvakrat prideš v letu, pa še takrat le iz strahu pred ljudmi, brez prave priprave.

Ti začneš jutro, da se ne spomniš svojega Stvarnika, ti skleneš večer, da ne poklekneš pred svojega Boga, in ne skleneš pred njim svojih rok. Vsaka pobožnost se ti studi, vsak čas, ki ga v hiši božji doprinesti moraš, se ti zdi, kakor pol večnosti. Ti si mlačen, dušna merzota je v tvoje serce pritegnila, ti greš doli, proti pekl.

Ali greš doli?

2. Drugo znamenje, da človek doli gre, je: če opominovanje božjih namestnikov zaničuje. Bog je mešnikom ključce nebeškega kraljestva izročil, in njih perva in najlepša dolžnost je, duše k večnemu zveličanju napeljevati. Tam na nebeški poti stoje mešniki, z božjo oblastjo prevedeni, in s povzdignjeno roko kažejo gori, in pravijo: „Človeški otroci! po tej poti morate hoditi, unih nevarnost se morate varovati, tako morate živeti, če hočete zveličani biti.“ Kdor se tedaj za opominovanje božjih namestnikov ne zmeni, njih naukov ne posluša, po tisti poti ne hodi, ki jo kažejo, ta se ne najde na poti življenja, ampak gre doli, v pogubljenje. „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.)

Kristjan moj! ali najdeš to znamenje nad sebo? Božji namestniki so te že večkrat opominjali, prijazno in resnobno so ti na serce govorili, pa ti si jih zasmehoval, zaničeval, zmerjal, preklinjal. Ti greš doli proti pekl.

Ali greš doli?

Tretje znamenje, da človek doli gre, je: če svoji poželjivosti streže, in svojih strasti ne kroti.

Bog nam je zapovedal, hude nagnjenja berzdati, grešno poželjenje v sebi mertviti. To se skorej na vsakem listu sv. pisma bere: „Ne ravnaj po poželjenji svojega serca. (Sir. 5, 2.) „Ne strežite mesu v poželjenji. (Rimlj. 13, 14.) „Mertvite svoje zemeljske ude, kurbanje, nečistost, nesramnost, hudo poželjenje in lakomnost, ktera je malikovanje.“ (Kološ. 3, 5.) Le proti temu nam je večno življenje obljubljeno, če grešno poželjenje v sebi zatiramo; tistim pa, kateri grešnemu poželjenju strežejo, je pogubljenje zažugano. Po besedah sv. pisma je tedaj gotovo, da tisti, ki svojim strastim streže, gre proti pekl. Kako žalostno tedaj, moj kristjan! ko bi se tudi s tebo taka godila!

Ti si morebiti v svoji mladosti v gerdo navado zašel, in si jej brez strahu stregel, nečiste so tvoje misli, nesramne tvoje želje, zapeljive tvoje besede, ti živiš v zavezi, ki je gnjusoba pred božjimi

očmi. Glej, ti greš doli, proti peklu. „Noben nečistnik nima deleža v božjem kraljestvu.“ (Efež 5, 5.)

Ti večkrat mejo kerščanske zmernosti prestopiš, po pol dneva ali pa cel dan popijaš, in se dostikrat tako vpijaniš, da pamet zgubiš. Glej, ti greš doli, proti peklu. „Pijanci ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6; 10.)

Tvoja duša je vsa na časno navezana, le denar in premoženje ti še veselje dela, s plašno skerbjo shranuješ mamona, in iščeš ga zmiraj bolj pomnožiti. Glej, ti greš doli, proti peklu. „Lakomniki ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 10.)

Ti imaš navado hudičevati in preklinjati, za vsako še tako malo reč se v tvojem sercu ogenj jeze vnema, in iz tvojih ust vreje najgerje preklinjevalske besede. Glej, ti greš doli, proti peklu. „Preklinjevalci ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 10.)

Ti si zmirej pripravljen, če le priložnost dobiš, svojega bližnjega ociganiti in v škodo pripraviti; ti svojega premoženja nisi pravično pridobil, in ne misliš na to, da bi ptuje blago povernil. Glej, ti greš doli, proti peklu. „Tatje in krivični ne bodo posedli božjega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 10.)

Ti s svojim bližnjim v razpertju živiš, imaš jezo na njega, misliš in govoriš hudo od njega, in se nočeš ž njim spraviti. Glej, ti greš doli, proti peklu. „Slebern, kateri sovraži svojega brata, je ubijavec; in veste, da nobeden ubijavec nima večnega življenja v sebi obstoječega.“ (I. Jan. 3, 15.)

Sklep.

Zdaj, ljubi moji! lahko veste, ali greste gori ali doli, ali greste proti nebesom ali proti peklu. Znamenja, po katerih se to spoznati zamore, sem razločno vam povedal.

Kdor svoje serce greha obvaruje, kdor otročjo ljubezen do Boga ima, kdor rad dobre dela doprinaša, ta gre gori proti nebesom.

Kdor se pa dušni lenobi vda, kdor opominovanje duhovnih pastirjev zaničuje, kdor svojega poželenja ne kroti, in svojim strastim streže, to je gotovo znamenje, da gre doli, proti peklu.

Vi, ki se na nebeški poti znajdete, bodite v ljubezni in zvestobi do Boga do konca stanovitni; o kako vesel praznik bote enkrat v nebeški domovini obhajali, vesel praznik, ki ne bo nikoli minil.

Vi pa, ki ste na poti proti peklu, ali res hočete po tej poti hoditi, tako dolgo, da se v večni ogenj pogreznete, ki ga je Bog v svojem serdu prižgal? Ali res to hočete? O tega ne! Zato danes še sklenite, novo življenje začeti, življenje, ki pelje gori, proti nebesom. Amen.

Pridiga za dan sv. Marka.

(Od procesij in od božjih potov. Gov. —f—.)

„Ne nosite mošnje, ne torbe, ne čevljev,
in nikogar na potu ne pozdravljajte.“
(Luk. 10, 4.)

Vvod.

Brali smo v današnjem svetem evangelju, da je Jezus svojih 72 učencev razposlal po deželi, da bi bili ljudi pripravljeni na njegov prihod. Po dva in po dva jih je razpošiljal, da sta si bila v pomoč, tolažbo in spodbudo. Opomnil jih je na težave, ktere so bile sklenjene s tim opraviлом. Rekel jim je: „Pošljem vas kakor jagnjeta med volkove.“ Podučeval jih je, kako naj se obnašajo pri tem težavnem delu, ter jim je rekel: „Ne nosite ne mošnje, ne torbe, ne čevljev, in nikogar na potu ne pozdravljajte.“ Namen, zavoljo kterega so bili Jezusovi učenci po svetu razposlani, je bil tako imeniten, da so mogli vse opustiti, karkoli bi jih bilo vtegnilo zadrževati v njih poklicu. Tega sicer ne moremo misliti, da bi bil Jezus učencem zapovedal, opuščati nedolžno pozdravljevanje ali zoper priljudnost ravnati; le nepotrebno in presiljeno priljudnost naj bi opuščali. To se tudi lahko posname iz naslednjih Jezusovih besedi: „In v katero hišo koli pridete, recite najpoprej: „Mir bodi tej hiši!“ s kterimi besedami učence uči, ljudi lepo nagovarjati in pozdravljati.

Kakor je Jezus svoje učence po svetu razpošiljal, pošilja sveta cerkev tudi nas in v naslednjem križevem tednu po dva in po dva, da v slovesnem obhodu romamo iz ene cerkve v drugo, ter povečujemo božjo čast in pospešujemo svoje zveličanje. Namen teh obhodov je tedaj svet, opravilo imenitno; tudi naše zadržanje mora biti torej pobožno spodbudno in sveto. Iz ravno takega svetega namena včasih tudi sami gremo kam na božjo pot. Tudi o takih priložnostih se moramo obnašati pobožno, spodbudno in sveto. Kakor je namreč Jezus svojim učencem dajal lepe nauke na pot, kedar jih je razpošiljal oznanovat sveto evangelje, ravno tako nam sveta cerkev daje lepe nauke na pot, kedar se podajamo za kako procesijo ali se spuščamo na kako božjo pot. — Naj vam torej danes še nekoliko določnejše razložim

I. zakaj hodimo po procesijah in božjih potih, in

II. kako se moramo obnašati pri procesijah in na božjih potih.

I. del.

Ne le latinska, ter rimsko-katoliška, ampak tudi greška, ter razkolniška cerkev nam spričuje, da so procesije in božja pota že

od nekdaj v navadi med kristjani. In tudi še dandanešnji se nahaja le malo krajev med kerščanskim svetom, v katerih bi kakega božjega pota ali kake procesije ne naravnali ali posamezni ljudje ali pa cele soseske. Vsigdar so verni kristjani bili te misli, da so taka pota Bogu prijetna in dopadljiva, nam pa koristna in zveličavna. Ravno zato pa tudi mi procesije in božja pota v časti imejmo, in se jih pobožno vdeležujmo, zakaj:

1. Cerkveni obhodi (procesije) in božja pota se naravnavajo, da ž njimi Boga častimo in njegove svetnike. S procesijami in božjimi poti, ako jih pobožno in spodobno obhajamo, očitno pred vsem svetom Bogu čast skazujemo in njegovim svetnikom. Nasprot pa tudi, ako se spodobno in pobožno ne obhajajo, le jezo božjo sklicujejo iz nebes na zemljo. Procesije in božje pota, pri katerih lahkomišljenost in razuzdanost gospodujeta, so bližnjemu v spodtiko in pohujšanje, drugovernikom v zasmehovanje, in peklenskom v preprijazni razgled.

2. Cerkveni obhodi (procesije) in božja pota se naravnavajo, da ž njimi od sebe odvrčujemo ne sreče in kazni, ki nam proté. Silo stara navada je v sveti cerkvi, da se procesije in božja pota naravnavajo, kedar ljudem kake nevarnosti proté ali jih kake nadloge teže. Verna molitev cele kerščanske občine namreč je najzdatnejši pripomoček, Bogu tako rekoč siloma iz rok potegniti šibo, ktero je vzdignil nad nas. Se ve, da je k temu pred vsem drugim neobhodno potrebna resnična žalost nad grehom, ponižnost serca, prava gorečnost in pobožnost; ako tega ni, bi se nam ne bilo treba nič čuditi, ako Bog nadlogo podvoji, kazen podaljša in pomnoži.

3. Cerkveni obhodi (procesije) se naravnavajo, da ž njimi nove milosti in nove dari zadobivamo od Boga. Skoraj v vsaki kerščanski deželi ima Bog svoje posebne kraje, v katerih svojo dobroto in moč na priprošnje svetnikov bolj razodeva, kakor po drugih krajih. Toda svoje milosti Bog deli le tistim, ki so jih vredni. Nespodobno obnašanje takih ljudi, ki hodijo pri procesijah in božjih potih le kratkočasov iskat ali pa razuzdanosti vganjat in pregrehe doprinašat, pa je bilo že mnogokrat krivo, da so propadli sčasoma nekdaj sloveči božjepotni kraji.

II. del.

Iz tega si torej posnamimo te le nauke:

1. Pridno hodimo za procesijami. Ti si tudi od svoje občine ali soseske, ljubi kristjan! Kakor se tadaj vdeležuješ grehov svoje občine, se vdeležuj tudi pripomočkov, po katerih se sprava naredi z razžaljenim Bogom. Taki pripomočki so procesije in božja pota. K takim obhodom hodi spodobno in ponižno oblečen, obnašaj se pametno in pohlevno, razkazuj svojo pobožnost s tim, da na glas

moliš; to bo zaleгло Bogu in naši sveti veri v čast. Sosebno se ogibaj vsega praznega in nepotrebnega razgovarjanja, in vsake ne-
rodnosti, kakoršna bi bila, ko bi pred drugimi prednosti iskal, in
hotel več veljati memo drugih. Pri očitnih procesijah se res nikakor
ne spodobi, da bi eden drugemu razkladali posvetne nečimurne no-
vice, ali pa se prepirali med seboj, kdo bi prvo mesto imel.

(Konec prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Umerli so gg. Deutschmann Lov. kome-
dator na Reberci, Pluch Maks. župnik v Št. Jurji v Kerški do-
lini, Cocej Janez duhoven na Strojni in O. Alfons Krašovec
kapuc. reda. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Premilostlj. gosp. dr. Zorn Alojzi, bivši
semeniški vodja, nastopili so stolico Poreško-puljske škofije. Bog
daj srečo!

Terzaška škofija. Umerl je č. g. Ceme Jož. župnik v Bar-
koli blizo Tersta. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Umerl je č. g. Hašnik Jož. župnik v
Št. Jurji ob južni železnici; — sloveč pesnik. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Nemila smert hudo maha po duhovnikih:
Umerli so č. g. Štrucelj Mat. dekan v Trnovem. Kulavie
Mat. župnik v Št. Vidu, Šolar Jan. šolski nadzornik v Dalmaciji,
Demšar Janez, župnik v Buhovščici in frančiškan O. Ignaci
Stavdacher v Novem mestu. R. I. P.!

Potrebno društvo.

(Konec.)

Prav dobro bi tudi bilo, ko bi se nakupilo en par tisoč mo-
litvenih knjig, ktere bi se čedno vezale in razdelile med ljudstvo
na Ogerskem, Beneškem, Koroškem in v Istri, kjerkoli je narodnost
v nevarnosti. Te knjige bodo vsako nedeljo brali, s tem se bodo
izurili v slovenskem branji, da bodo potem še druge slovenske knjige
in časopise lahko in radi prebirali. Tisti, ki slovensko brati ne znajo,
ker se v potujčenih šolah niso tega učili, ali sploh šole niso obis-
kali, taki se bodo zdaj potrudili, da se od drugih naučijo brati, ker
jih bo mikalo dobivati zastonj knjige in časnike. S temi pomočki se bo
narodnost dobro ohranila. Izmed časnikov se priporočajo za razdelitev

med ljudstvo: „Mir“, „Slov. Gospodar“, „Novice“, „Danica“, „Vertec“, „Brencelj“, „Soča“, „Edinost“, „Ljudski Glas“, „Škrat“. Kjer bi se pa osnovala kaka kmetiška čitalnica, naj se jej naroči tudi „Slovenec“ in „Slov. Narod“. (Za posameznika bi društvo ne moglo toliko žertvovati.) „Zvon“ in „Kres“ sta za priprosto ljudstvo preučena in v preumetnem jeziku pisana; toraj bi se, kot leposlovno berilo bolj priporočalo „Cvetje iz verta sv. Frančiška“, ki je jako po ceni. Zlasti beneških Slovencev ne smemo s političnimi listi v zadrege spraviti; bolje bo, da jim pošljemo knjige sv. Mohora, „Cvetje“, „Vertec“, „Danico in k večem še „Mir“. Razun knjig sv. Mohora bi se priporočale za razdelitev med ljudstvo povesti, kakoršnih je Giontini več izdal, na pr. „Življenje sv. Genovefe“, „Hirlanda“, „Hildegarda“, „Vertomirov perstan“ (?) „Pod turškim jarmom“ itd., povesti drugih založnikov, kakor „nesreča črez nesrečo“, „Svetlin“ itd. Pri Kraju v Novem mestu bi se dobile pravljice „Tisoč in ena noč“, povesti Kristofa Schmida, „Kunoveci v Bosni“, lične in mične so tudi pravljice v zalogi Bambergov: „Pepelka“, „obuti maček“ itd. Ugajala bi tudi Razlagova „pesmarica“ pesmi Prešernove, Jenkove itd. Saj imamo take literature že precej!

Naj se ne reče, da bi bilo to preveč branja. Mnogi res malo ali nič ne beró; drugi pa zopet prav radi berejo; takim berila kmalu zmanjka in treba jim je priskerbeti mnogoverstnega. Pomisliti je treba, da si ljudje v eni vasi knjige drug drugemu posojujejo; zato bi bilo napačno, ki bi se na pr. v eno in isto vas poslalo 20 enakih knjig; treba jim je poslati 20 raznoverstnih, da imajo celo leto dosti berila. Ko A prvo knjigo izbere, B pa drugo, menjata jih med sabo, in A bere potem drugo, B pa prvo knjigo. Društvo bi moralo postaviti svoje poverjenike, ki bi knjige in časopise delili takim ljudem, pri katerih je največ uspeha in koristi pričakovati.

Naj se dalje ne reče, da smo mi prerovni, da ne moremo toliko narodnega davka nositi. Saj za to ni treba veliko denarja! Tiste male povesti so po 20 kr.; za en goldinar dobim torej že pet bukvic. Knjige sv. Mohora so še cenejši.

Vzemimo kako malo vas na Beneškem: če ji pošljemo Mohorjeve knjige za 1 gld., pet takih povesti za 1 gld., in „Mir“, ki stane tudi le 1 gld., ima ta vas celo leto dosti brati, in to nas stane samo 3 gold.! Mnogo knjig bodo tudi narodnjaki darovali v ta namen. Torej ne bo toliko stroškov. Se ve da, več ko se denarja zloži, več se bo lahko storilo! Začne se pa lahko z malim premoženjem. Ljubljana! na tebi je, da tako društvo oživiš; podpirali te bomo od vseh strani!

Odgovorni izdajatelj in vrednik Andrej Einspieler.

Natisnila tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu.